

ELABORAT

O OPRAVDANOSTI TERITORIJALNE PROMJENE

Osnivanje opštine **K O Z A R A C**

-grupa autora-

Kozarac, oktobar 2019. godine

SADRŽAJ

1. Uvod
2. Prijedlog za područje, naziv i sjedište
3. Kulturno historijski razvoj kozaračkog područja
4. Uslovi, mogućnosti i opravdanost osnivanja opštine Kozarac
 - *Društveni potencijal
 - *Ekonomski potencijal
 - *Fiskalni potencijal
 - *Infrastruktura (stanje, izgradnja, razvoj i održavanje)
 - *Geografska povezanost i prostorno planiranje
 - *Društveni interes
 - *Upravni potencijal (mogućnost efikasnog obavljanja poslova iz nadležnosti opštine)
5. Zaključak
6. Prilozi

1. Uvod

Lokalna samouprava se može smatrati oblikom odlučivanja i upravljanja u užim lokalnim zajednicama, na užoj teritoriji, neposredno od njenih stanovnika ili njihovih predstavnika koje oni neposredno biraju. Ona predstavlja samostalno uređivanje i rješavanje mnogih životnih potreba stanovnika u određenim užim teritorijalnim okvirima, u formi organizovanog načina vršenja tih djelatnosti.

Današnja mreža jedinica lokalne samouprave u BiH je uspostavljena 1963. godine, formiranjem brojnih minijaturnih opština krajem 1995. godine, dodatno je usložnjena i još više udaljena od moderne demokratske prakse.

U proteklom periodu, od ratifikacije Evropske povelje o lokalnoj samoupravi, od strane Bosne i Hercegovine, u teritorijalnom organizovanju Republike Srpske, osim formiranja opštine Kostajnica i Stanari, nije bilo drugih promjena iako se važećom zakonskom regulativom traži ujednačavanje opština u pogledu veličine, broja stanovnika i fiskalnog kapaciteta.

Važeći model organizovanja lokalne samouprave ne omogućava primjenu savremenih demokratskih načela, pogotovo onih da građanin pojedinac učestvuje u odlučivanju i odgovornosti za svoj društveni i socijalni položaj, niti zadovoljava osnovne principe Evropske povelje o lokalnoj samoupravi.

Građani sa područja nekadašnje opštine Kozarac, ukinute 1963. godine, su zadnju inicijativu za formiranje opštine dostavili opštini Prijedor, Narodnoj skupštini Republike Srpske i Vladi Republike Srpske u maju 2001. godine uz obrazloženje Inicijative da opština Prijedor ne izvršava svoje obaveze prema ovom području što se posebno ogledalo u:

- izolaciji ovog područja kada je u pitanju korištenje opštinskog budžeta
- nebrizi opštine Prijedor za zadovoljavanje potreba građana ovog područja u kulturi, obrazovanju, sportu
- zanemarivanju izgradnje i održavanja lokalnih puteva, ulica i drugih javnih objekata.

U odgovoru Vlade Republike Srpske broj 3188/10 od 01.10.2001. godine je navedeno da se inicijativa za formiranje opštine Kozarac ne može prihvatiti te da se formiranje novih opština treba posmatrati kroz prizmu ekonomskih, organizacionih, demografskih i socijalnih faktora. Posebno se naglašava da područje Kozarca sa stanovišta svojih sveukupnih privrednih potencijala nije u mogućnosti obezbjediti samoodrživu ekonomiju, što nam kao budućoj opštini ne bi obezbjedilo pozitivan trend razvoja.

Podnošenjem ove **INICIJATIVE** za osnivanje opštine Kozarac i **ELABORATOM o opravdanosti** dokazujemo da ispunjavamo sve zakonske uslove i da građani ovog područja opštinu Kozarac doživljavaju kao svoje pravo i svoju obavezu da odgovorno i proaktivno upravljaju lokalnim razvojem i poslovima u skladu sa zakonima i principima Evropske povelje o lokalnoj samoupravi.

Lokalna samouprava u zemljama EU, zemljama u okruženju i BiH

U svih dvadeset osam članica Evropske unije opština je osnovna jedinica lokalne samouprave. Među članicama EU postoje velike razlike u unutrašnjem teritorijalno-političkom pa i upravno-administrativnom uređenju, ali zajedničko im je to da su sve

uspostavile sistem statističkih regiona po kriterijumima Eurostata (NUTS 1,2,3), a u organizaciji lokalne samouprave u potpunosti primjenjuju Evropsku povelju o lokalnoj samoupravi.

Opštine u većini zemalja EU broje od dvije do deset hiljada stanovnika (osim skandinavskih zemalja) sa prosjekom od 5500 stanovnika i površinom od 10-50 km kvadratnih.

Države bivše Jugoslavije, sada članice EU, Slovenija i Hrvatska se po osnovnim parametrima uklapaju u prosjek EU, sa neprekidnom intencijom daljeg jačanja i razvijanja lokalne samouprave. U Srbiji, Makedoniji i Crnoj Gori nije bilo bitnijih promjena u organizaciji lokalne samouprave koja je naslijeđena iz ranijeg perioda.

Na prostoru BiH se broj opština tokom XX vijeka jako mijenjao. Za vrijeme austrougarske vlasti u BiH je bilo oko 3.700 opština, u Kraljevini Jugoslaviji u BiH je bilo oko 2000 opština a početkom 50-tih godina još uvijek je u BiH oko 400 opština. Opština kao jedinica lokalne samouprave u Bosni i Hercegovini ima tradiciju dugu preko stotinu godina. Od perioda Austro-ugarske monarhije, preko Kraljevine Jugoslavije, pa do SFRJ najniža administrativna jedinica bila je opština. Reforma lokalne samouprave 60-tih godina na prostoru BiH je bila pogubna, reduciranjem broja opština na 100, daljom centralizacijom i ukidanjem brojnih opština sa bogatom tradicijom i resursima (Ljubija, Kozarac, Stanari i druge). Vrlo očigledna posljedica takve reforme je bila brojna ekonomska migracija stanovništva sa ovih područja prema Hrvatskoj (Sisak, Zagreb), Sloveniji (Jesenice, Ljubljana, Celje), a nešto kasnije i prema Austriji i Njemačkoj. Ovi procesi su doveli do dugoročne sveukupne stagnacije ovih područja na račun ekonomskog jačanja opštinskih centara.

U sadašnjoj mreži jedinica lokalne samouprave Republike Srpske prisutne su brojne anomalije i izrazite disproporcije, kako u osnovnim parametrima bitnim za osnivanje i funkcionisanje opština tako i u ostalim parametrima bitnim za razvoj i zadovoljavanje potreba građana. Tako, npr. Grad Banja Luka ima više stanovnika od 32 najmanje opštine zbirno, grad Prijedor ima stanovnika kao 25 najmanjih opština u Republici Srpskoj zajedno.

USTAVNI I ZAKONSKI OSNOV ZA OSNIVANJE OPŠTINE KOZARAC

Ustav Republike Srpske proglašava lokalnu samoupravu jednim od temelja na kojima počiva ustavno uređenje Republike Srpske. To je vidljivo iz člana 5. Ustava, kojim je proklamovano da se „ustavno uređenje Republike Srpske temelji na :

- garantovanju i zaštiti ljudskih sloboda i prava u skladu sa međunarodnim standardima,
- obezbjeđivanju nacionalne ravnopravnosti, socijalnoj pravdi,
- vladavini prava, tržišnoj privredi, višestranačkom sistemu, parlamentarnoj demokratiji,
- podjeli vlasti, slobodnim izborima,
- lokalnoj samoupravi i zaštiti prava etničkih grupa i drugih manjina.

ZAKON O LOKALNOJ SAMOUPRAVI

Član 9.

Područje jedinice lokalne samouprave utvrđuje se posebnim zakonom koji definiše teritorijalnu organizaciju Republike Srpske.

Kod utvrđivanja područja jedinica lokalne samouprave, zakonom iz stava 1. ovog člana u pravilu se uzima u obzir:

- ✓ da se, u okviru prirodnih granica, svaka opština sastoji od jednog naseljenog mjesta ili više naseljenih mjesta međusobno povezanih transportnim komunikacijama;
- ✓ da opštine imaju ujednačeniju veličinu u pogledu broja stanovnika i fiskalnog kapaciteta;
- ✓ da opštine imaju finansijske, fiskalne i druge resurse koji im omogućavaju da efikasno obavljaju svoje funkcije i
- ✓ da opštine mogu obezbijediti održavanje i razvoj osnovne infrastrukture i drugih relevantnih uslova, koji su u funkciji pružanja osnovnih lokalnih usluga.

Promjena granica opština vrši se u skladu sa objektivnim kriterijima utvrđenim Zakonom o teritorijalnoj organizaciji Republike Srpske, kao što su prirodne granice, istorijske i ekonomske veze, udaljenost perifernih naselja do novog centra opštine i elementima od kojih zavisi mogućnost ispunjavanja osnovnih nadležnosti.

Opštine koje ne ispunjavaju kriterije predviđene Zakonom o teritorijalnoj organizaciji Republike Srpske spajaju se, uz prethodne konsultacije sa odnosnim opštinama, na način propisan tim zakonom.

ZAKON O TERITORIJALNOJ ORGANIZACIJI REPUBLIKE SRPSKE

Član 6.

Osnivanje opštine ili promjena područja opštine (u daljem tekstu: teritorijalna promjena) vrši se:

- a) spajanjem dviju ili više susjednih opština u novu opštinu,
- b) podjelom jedne opštine u dvije ili više novih opština,
- v) pripajanjem dijela jedne opštine susjednoj i
- g) spajanjem dijelova dvije ili više susjednih opština u novu opštinu.

Član 7.

Postupak teritorijalne promjene obuhvata:

- a) podnošenje inicijative sa elaboratom o opravdanosti teritorijalne promjene sa grafičkim prikazom na katastarskim podlogama i opisom granice područja,

- b) razmatranje inicijative sa elaboratom o opravdanosti teritorijalne promjene od strane skupštine opštine,
- v) imenovanje i rad Komisije za davanje mišljenja o ispunjenosti uslova za teritorijalnu promjenu (u daljem tekstu: Komisija),
- g) odluka Vlade Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) i
- d) zakonodavni postupak.

Član 8.

Uslovi za teritorijalnu promjenu procjenjuju se na osnovu:

- a) raspoloživog društvenog, ekonomskog i fiskalnog potencijala područja za koje se zahtijeva teritorijalna promjena,
- b) mogućnosti održavanja i razvoja osnovne infrastrukture i drugih relevantnih uslova koji su u funkciji pružanja osnovnih komunalnih i drugih lokalnih usluga,
- v) potrebe da se obezbijedi geografski i prostorno zaokružena cjelina,
- g) društvenog interesa za očuvanje određenog područja i
- d) upravnog potencijala područja.

Član 9.

(1) Društveni potencijal u smislu člana 8. tačka a) podrazumijeva raspored mreže javnih ustanova neophodnih za funkcionisanje određenog područja.

(2) Ekonomski potencijal u smislu člana 8. tačka a) podrazumijeva prirodne resurse i izgrađene privredne kapacitete i infrastrukturu koja obezbjeđuje odgovarajuće izvore prihoda i ekonomski razvoj određenog područja.

(3) Fiskalni potencijal u smislu člana 8. tačka a) podrazumijeva sposobnost područja koje zahtijeva teritorijalnu promjenu da iz raspoloživih javnih prihoda prikupljenih isključivo na području za koje se zahtijeva teritorijalna promjena, obezbijedi redovno finansiranje poslova koji su od interesa za stanovništvo tog područja.

(4) Sposobnost izgradnje, razvoja i održavanja osnovne infrastrukture i drugih relevantnih uslova koji su u funkciji pružanja osnovnih komunalnih i drugih lokalnih usluga iz člana 8. tačka b) procjenjuje se u odnosu na uslove utvrđene zakonom za obavljanje komunalnih i drugih djelatnosti i infrastrukturu za to područje.

(5) Potreba da se obezbijedi geografski i prostorno zaokružena cjelina iz člana 8. tačka v) ovog zakona, saglasno Prostornom planu Republike Srpske, procjenjuje se u odnosu na geografsku povezanost i udaljenost naselja i sjedišta opštine.

(6) Društveni interes za očuvanje određenog područja, u smislu člana 8. tačka g) podrazumijeva očuvanje demografske stabilnosti, očuvanje kvaliteta zemljišta i prirodnih resursa, biodiverziteta, ekološke ravnoteže, te obezbjeđenje ravnomjernog razvoja institucija od opšteg interesa i razvoja naselja u Republici Srpskoj.

(7) Upravni potencijal u smislu člana 8. tačka d) podrazumijeva efikasno i ekonomično obavljanje izvornih i prenesenih poslova iz djelokruga poslova organa jedinice lokalne samouprave.

Član 10.

Vlada će uredbom propisati kriterije za procjenu uslova za teritorijalnu promjenu iz člana 8. ovog zakona, uz prethodno pribavljeno mišljenje Saveza opština i gradova Republike Srpske.

Član 11.

(1) Inicijativu za teritorijalnu promjenu mogu podnijeti:

- a) najmanje 30 % birača koji imaju prebivalište na području za koje se zahtijeva teritorijalna promjena,
- b) organ opštine ili
- v) Ministarstvo uprave i lokalne samouprave (u daljem tekstu: Ministarstvo).

(2) Podnosilac inicijative dužan je da uz inicijativu pripremi elaborat o opravdanosti teritorijalne promjene, u skladu sa ovim zakonom.

Član 12.

(1) Elaboratom o opravdanosti teritorijalne promjene iskazuje se procjena pokazatelja o ispunjenosti uslova iz čl. 8, 9. i 10. ovog zakona i prijedlog za područje, naziv i sjedište opštine.

(2) Elaborat iz stava 1. ovog člana sadrži i podatke o prirodnim resursima, infrastrukturi, demografskim, ekonomskim, obrazovnim, kulturnim i drugim pokazateljima i procjenu pozitivnih i negativnih efekata za lokalno stanovništvo, odnosno za razvoj područja za koje se zahtijeva teritorijalna promjena.

Član 13.

(1) Inicijativu i elaborat o opravdanosti teritorijalne promjene razmatra Skupština opštine i daje mišljenje, pri čemu negativno mišljenje ne zaustavlja proceduru.

(2) Načelnik opštine, odnosno načelnici opština dužni su da inicijativu sa elaboratom o opravdanosti teritorijalne promjene učine dostupnim javnosti, u skladu sa statutom opštine.

(3) Način izjašnjavanja građana o opravdanosti teritorijalne promjene uređuje se statutom opštine.

Član 14.

(1) U roku od 30 dana od dana dostavljanja mišljenja iz stava 1. člana 13. ovog zakona, Vlada imenuje Komisiju.

(2) Komisiju iz stava 1. ovog člana čine po jedan predstavnik republičkih organa uprave nadležnih za poslove: lokalne samouprave, finansija, uređenje prostora, privrede, saobraćaja i veza, geodetske i imovinsko-pravne poslove i po jedan predstavnik opštine, odnosno opština na koje se teritorijalna promjena odnosi.

(3) O inicijativi i elaboratu za teritorijalnu promjenu Komisija u roku od 90 dana od dana imenovanja, dostavlja obrazloženo mišljenje Vladi.

Član 15.

(1) Nakon razmatranja inicijative i elaborata o opravdanosti teritorijalne promjene, mišljenja skupštine opštine i mišljenja Komisije iz člana 14. ovog zakona, Vlada donosi obrazloženu odluku o inicijativi za teritorijalnu promjenu.

(2) U slučaju prihvatanja inicijative, u roku od 30 dana od dana donošenja odluke iz stava 1. ovog člana, Vlada će utvrditi nacrt zakona.

Član 16.

Nakon stupanja na snagu zakona o teritorijalnoj promjeni sprovode se izbori za organe novoosnovane opštine, u skladu sa izbornim propisima.

Član 17.

(1) Novoosnovana opština će donijeti statut opštine u roku od 60 dana od dana konstituisanja skupštine opštine.

(2) Skupština novoosnovane opštine će donijeti budžet opštine u roku od tri mjeseca od dana konstituisanja skupštine opštine.

(3) Do donošenja budžeta iz stava 2. ovog člana, finansiranje će se vršiti na osnovu odluke o privremenom finansiranju.

OSNOVNI PODACI KOZARAČKOG PODRUČJA

1. Površina	149 km ²
2. Gustina naseljenosti stanovnika na km ²	123
3. Broj naseljenih mjesta	11
4. Broj MZ	5
5. Broj stanovnika	18401
6. Broj domaćinstava	5968
7. Broj penzionera	2500
8. Broj zaposlenih	1600
9. Zaposleni u administraciji Grada Prijedora	3
10. Zaposleni u javnim opštinskim i republičkim ustanovama (Pio, Fond zdravstvene zaštite, Pošta, Centar socijalni rad, Elektrodistribucija Prijedor)	5
11. Broj osnovnih škola	2
12. Broj zaposlenih u osnovnom obrazovanju	85
13. Broj učenika u osnovnim školama	405
14. Broj učenika u srednjim školama	250
15. Broj studenata	80
16. Dužina puteva (magistralni, regionalni, lokalni)	155 km
17. Broj registrovanih vozila	3000
18. Broj registrovanih privrednih subjekata	172
19. Broj ambulanti porodične medicine	1
20. Broj veterinarskih stanica	3
21. Banke (ekspoziture)	1
22. Mjenjačnice	3
23. Projekcija budžeta	5 miliona

2. Prijedlog za područje, naziv i sjedište

Na osnovu Zakona o teritorijalnoj organizaciji RS, člana 12. Stav (1) predlažemo da opštinu Kozarac čine naseljena mjesta: Babići, Brđani, Hrnići, Jaruge, Kamičani, Kozarac, Dera, Kozaruša, Gornji Garevci (bez izbjegličkog naselja - zaseok Stari voćnjak), Kevljani, Trnopolje sa zaseocima Duračci i Muranovići.

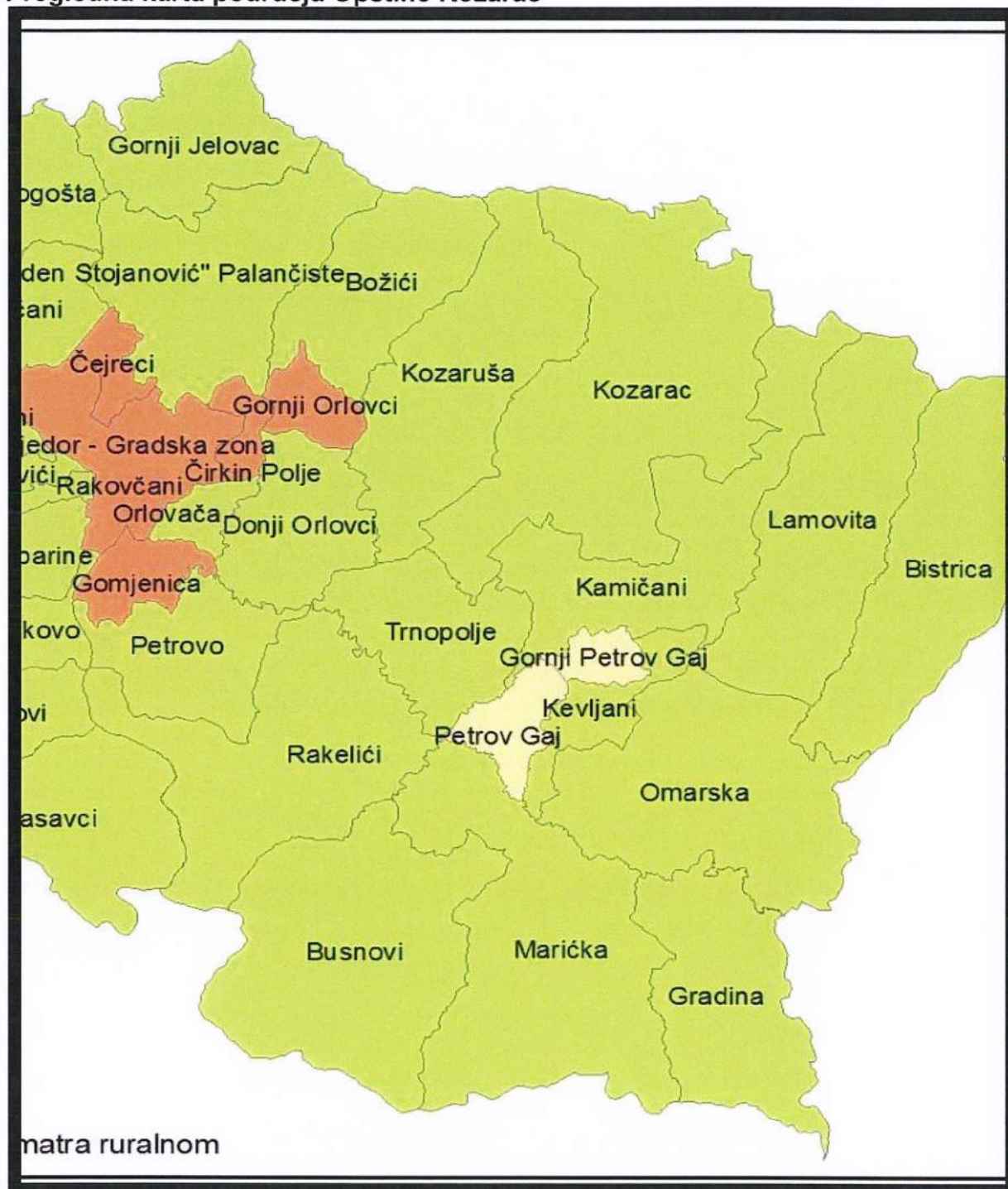
Prijedlog za naziv: **Opština Kozarac**

Prijedlog za sjedište: **Kozarac centar – zgrada MZ Kozarac**

Obrazloženje

Prema rezultatima popisa 2013. godine, naselje Kozarac ima 4397 stanovnika, posjeduje sva obilježja urbane sredine sa infrastrukturom koja omogućava vršenje svih obaveza iz nadležnosti opštine, dobrim komunikacijama prema svim naseljenim mjestima koje će biti u sastavu opštine Kozarac, a u dva objekta u državnom vlasništvu, površine preko 1000 kvadratnih metara kancelarijskih prostora, moguće je kvalitetno organizovati rad opštinskih službi.

Pregledna karta područja Opštine Kozarac

Strategija ruralnog razvoja opštine Prijedor za period 2012-2016 godine

Ruralne MZ

Urbane MZ

Urbano/ruralna MZ – po navedenoj strategiji samo je Petrov Gaj urbano/ruralna sredina, a cijelo područje Opštine Kozarac isključivo ruralne mjesne zajednice, što ne odgovara stanju na terenu.

3. Kulturno historijski razvoj kozaračkog područja

*Opšte naznake

Dosadašnja istraživanja prošlosti Kozarca upućuju na zaključak da se najznačajniji **istorijski dokumenti o prošlosti Kozarca nalaze u bečkim, istambulskim, zadarskim** i drugim arhivima. U nekoliko radova koji se bave prošlošću ovih krajeva, nailazimo na podatke da su pod Sokolinama i Kozaračkim kamenom pronađeni rimski spomenici materijalne kulture, te ilirski spomenici u naseljima Arifagići, Babići i Kamičani. ***Kozarac se prvi put pominje u pisanim dokumentima 1334.** godine, pod imenom Kozara (Cazara, Kotzura), kao sjedište Sanske župe. Iste godine pominje se i katolička crkva Svetog Martina u Kozarcu. **Već 1360. godine, Kozarac stiže status LIBERA VILLA, odnosno postaje slobodni kraljevski grad** pod ingerencijom ugarskih vladara. Tokom srednjovjekovnog razdoblja, Kozarac je bio pod naizmjeničnom vlašću bosanske, ugarske i hrvatske vlastele. Uz ime grada Kozare iz tog vremena, vežu se imena ugarskih kraljeva Matije Korvina i Sigismunda, ali i bosanskog feudalca i vojvode iz 15. stoljeća Hrvoja Vukčića Hrvatinića, što samo govori o značaju ovog srednjovjekovnog grada.

Početak 16. stoljeća, tačnije 1518. godine, Kozarac nije imao neki veći značaj, kako će i ostati sve do pada Kostajnice pod Austriju krajem 17. stoljeća. Doseljavanjem muslimanskog stanovništva iz izgubljenih osmanskih područja u Dalmaciji, Lici i Slavoniji, **Kozarac početkom 18. stoljeća postaje značajno vojno, a potom i administrativno-sudsko središte** ovog dijela Bosne, što je posebno potencirano osnivanjem Kozaračke kapetanije koja se tada našla na samoj granici sve moćnije Austrije.

U tom periodu dolazi do proširenja Kozaračke tvrđave, kada se uz ojačanje bastiona i bedema gradi i kamena kula, kao stan i rezidencija kozaračkih kapetana..

Doba osmanske (turske) vladavine u Kozarcu završava septembra 1878. godine, kada ovaj dio Bosne pada pod austrougarsku vlast. Tokom ovog perioda došlo je do evropeizacije društvenih i kulturnih prilika u Kozarcu. Nažalost, jedan dio stanovništva Kozarca, u tim godinama opštih društvenih promjena, zauvijek je migracijom prema Turskoj napustilo svoj viševjekovni zavičaj. Ovo je vrijeme zapadnjačke urbanizacije Kozarca kada se grade prve, kako javne tako i stambene zgrade u civilizacijskom duhu zapadnog svijeta. **Tokom četrdesetogodišnjeg perioda habzburške vlasti Kozarac je zadržao kontinuitet organizirane lokalne zajednice iz ranijeg perioda.**

Vrijeme austrougarske uprave završava 1918. godine, kada završetkom Prvog svjetskog rata Kozarac i okolina ulaze u sastav prve južnoslovenske zajednice, Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Od 1918. godine Kozarac je u sastavu jugoslovenskih državnih zajednica sa periodima stagnacije i napretka. Reorganizacijom lokalne samouprave **1963. godine, Kozarac je izgubio status opštine, koji je, u ovom ili onom obliku u kontinuitetu imao još od 14. stoljeća, kada se i prvi put pominje u historiji.**

*Zapisi o Kozarcu

Vuk Stefanović Karadžić je u vrijeme vojne intervencije Omer-paše Latasa u Bosni objavio u Beču 1851. godine Srpski rječnik, u kojem je zapisao: „Kozarac-grad u Bosni pod gorom Kozarom, na rijeci Kozaruši koja utječe u Gomionicu, Gomionica u Sanu, a Sana u Unu“.

Zastavnik Brodske granične regimente Austro-Ugarske, po imenu Božić, 1785. godine je na njemačkom jeziku podnio izvještaj u kojem je opisao Kozarac i koji se nalazi u austrijskom Kartografskom odjeljenju Ratnog arhiva.

Šarl Irijat, poznati francuski publicist i putopisac, 1876. godine, šaljući izvještaj u Pariz, svojim slikovitim zapisom je opisao putovanje kozaračkim krajem.

Rudolf Maldini, poznati putopisac s početka prošlog vijeka je 1908. godine boravio u Banja Luci i Kozarcu, i u knjizi „Bosna i Hercegovina“ objavio putopis pod nazivom „Banja Luka i Kozarac“, u kojem je između ostalog zapisano: „U okružju banjalučkom, a u kotaru prijedorskom se diže ubavo mjestance Kozarac... Sa zapadne strane puklo divno Kozaračko polje, koje rodi raznovrsnim žitom... U sredini Kozarca uzdigla se ponosno i čvrsto kula, visoka oko 20 metara, a okolo nje i ostaci stare neke gradine.“

*Kulturne prilike danas

Današnje stanje u ovoj oblasti ni približno ne zadovoljava potrebe stanovništva ovog područja. Opšta karakteristika ove oblasti danas je:

- ❖ Devastiranost i propadanje kulturnoistorijskih spomenika ovog područja
- ❖ Nebriga opštine (Grada) za izgradnju, rekonstrukciju i održavanje objekata kulture (raniji domovi kulture u MZ, kino dvorana itd.)
- ❖ Vrlo oskudna ili nikakva materijalna izdvajanja za kulturno-historijske potrebe iz budžeta Grada.

Na području Kozarca su evidentirani najstariji kulturnoistorijski spomenici u široj regiji, a na **Privremenoj listi nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine su:**

-pod rednim brojem 324 Grobljanska kapela sv. Jurja

-pod rednim brojem 466 Tvrđava Kozarac

-pod rednim brojem 471 Crkva sv. Petra i Pavla

Listu je usvojila Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika 14.06.2000. godine. Na pomenutoj listi u dijelu koji se odnosi na ugrožene spomenike, navodi se da je Tvrđava u Kozarcu ugroženi spomenik jer se unutar zaštićenog područja vrši nezakonita izgradnja objekata.

Kozaračka kula je izgrađena prilikom proširenja Kozaračke tvrđave, 1736. godine (Prijedor se prvi put pominje 4. oktobra 1757.), zadnje intervencije na njenoj zaštiti su urađene daleke 1961. godine od strane tadašnje opštine Kozarac i od tada smo svjedoci njenog permanentnog devastiranja.

Pored zaštićenih spomenika kulture u Kozarcu i okolini se nalaze brojni spomenici iz različitih historijskih perioda, između ostalih , spomenik žrtvama fašizma iz 2. svjetskog rata na "Zajednicama" u naselju Hrnići, spomen-ploča partizanskoj bolnici na Staroj pilani, Spomenik nevino ubijenim Kozarčanima iz posljednjeg rata i brojni drugi.

Stara pilana, spomen-ploča partizanskoj bolnici.

Partizansko groblje u Kozarcu.

Spomenik žrtvama fašizma 2. svjetskog rata "na Zajednicama".

Spomen bista narodnog heroja Rade Kondića u centru Kozarca.

Spomenik nevino ubijenim Kozarčanima 1992-1995.godine.

Indikativno je da se u budžetu opštine, odnosno Grada Prijedora, dugi niz godina ne planiraju niti izdvajaju bilo kakva finansijska sredstva za razvoj kulture i zaštitu kulturnih dobara na kozaračkom području. Također je uočljivo da se kulturne vrijednosti i dobra ovog područja, u dokumentima, info materijalima i turističkim kartama Grada Prijedora nigdje ne spominju ni u tragovima, kao da nisu u sastavu opštine Prijedor. Tako se, u ključnom strateško-planskom dokumentu Grada Prijedora, **Integralnoj strategiji razvoja Grada 2014-2024, u dijelu koji se odnosi na kulturno-historijske i turističke potencijale ne spominju kulturno-historijski spomenici sa područja Kozarca**. Kulturno-umjetnička društva „Kozara“ i “Kozak” su nevladine organizacije kulture, koje uz angažovanje velikog broja članova i simpatizera širom svijeta baštine bogatu i raznovrsnu kulturnu zaostavštinu ovog kraja.

***Demografska slika Kozarca**

Već od najstarijih vremena područje Kozarca je bilo naseljeno mjesto što dokazuju arheološki nalazi iz ilirskog i rimskog razdoblja. Kontinuitet u naseljavanju ovih prostora potvrđuju i pisani podaci iz 1334., 1360. i 1365. godine. Po ulasku Kozarca u sastav Osmanske imperije 1518. godine počinje njegovo postepeno demografsko bogaćenje koje je najizraženije postalo padom Kostajnice pod Austriju 1687. godine kada čitave porodice doseljavaju na ovo područje. Uspon se nastavlja i periodu do dolaska Austrougarske monarhije 1878. godine. U ovom periodu pronalazimo podatke o stanovništvu¹ prema kojem 19 naseljenih mjesta pripada Kozarcu² na čijem području živi **41.045** stanovnika. Uzimajući u obzir suženi teritorij koji će kasnije činiti opštinu Kozarac, a o kojem se i ovom prilikom govori, na tom istom popisu 12 kozaračkih naseljenih mjesta³ imalo je **7.867** stanovnika. Sljedeći zanimljiv popis je onaj iz 1910. godine koji govori o padu rasta stanovnika na broj od **5.926**.⁴ Naredni popisi govore o stalnom rastu broja stanovnika. Tako je 1921. godine evidentirano **8.307**, 1955.godine **13.473**, 1961. godine **14.455**, 1991. godine **23.044**. Prema rezultatima posljednjeg popisa, koji je na nivou opštine Prijedor evidentirao značajan pad broja stanovnika, kozaračka regija, posebice uzimajući razmjere ratnih dešavanja na ovom području, nije doživjela veliko umanjeње broja stanovnika koji prema relevantnim podacima dostiže broj od **18.401**.

GRADOVI I OPŠTINE RS - POPIS 2013 godine

¹ Popis stanovništva iz aprila 1895. godine

² Naselja: Bistrica, Verići, Gornji Garevci, Hadži-Mehtić, Kevljani, Babići, Balte-Jaruge, Brđani, Dera, Đorđe-polje, Kalata, Kamičani, Kozarac, Kozaruša, Mutnik, Trnjani, Lamovita, Omarska i Orlovci.

³ Naselja: Gornji Garevci, Hadži-Mehtić, Kevljani, Babići, Balte-Jaruge, Brđani, Dera, Kalata, Kamičani, Kozarac, Kozaruša, Mutnik, Trnjani.

⁴ U ovom popisu nije zasigurno pobrojano popisano stanovništvo sa područja pojedinih naselja koja su do tada bila ubrajana u ukupni zbir.

Redni broj	Opština-grad	Stanovništvo	Površine km ₂	Gustina stan/km ₂
1	Banja Luka	185042	1238,89	149,4
2	Bijeljina	107715	734,08	146,7
3	Prijedor	89397	834,07	107,2
4	Doboj	71441	816,29	87,5
5	Zvornik	58856	374,39	157,2
6	Gradiška	51727	761,62	67,9
7	Teslić	38536	846,89	45,5
8	Prnjavor	35956	629,99	57,1
9	Laktaši	34966	388,34	90,0
10	Trebinje	29198	862,51	33,9
11	Derventa	27404	516,60	53,0
12	N.Grad	27115	469,67	57,7
13	Modriča	25720	326,73	78,7
14	K. Dubica	21524	499,35	43,1
15	Pale	20909	488,89	42,8
16	Bratunac	20340	293,05	69,4
17	Kotor Varoš	19710	557,34	35,4
18	Kozarac	18401	149,00	123,4
19	Foča	18288	1118,40	16,4
20	Srbac	17587	452,64	38,9
21	Šamac	17273	172,24	100,3
22	Mrkonjić G.	16671	669,73	24,9
23	Brod	16619	230,06	72,2
24	Ugljevik	15710	170,35	92,2
25	Čelinac	15548	361,80	43,0
26	Lopare	15357	297,86	51,6
27	I.Ilidža	14763	29,7	504,3
28	Srebrenica	13409	529,83	25,3
29	Nevesinje	12961	887,11	14,6
30	Sokolac	12021	692,25	17,4
31	Vlasenica	11467	229,22	50,0
32	Milići	11441	267,05	42,8
33	Bileća	10807	636,84	17,0
34	Rogatica	10723	645,87	16,6
35	Višegrad	10668	449,06	23,8
36	I.N.Sarajevo	10642	37,92	280,6
37	Šipovo	10293	549,97	18,7
38	Kneževo	9793	325,99	30,0
39	Gacko	8990	728,36	12,3
40	Rudo	7963	347,68	22,9
41	Šekovići	6761	242,37	27,9
42	Petrovo	6474	109,53	59,1

43	Ribnik	6048	500,15	12,1
44	Osmaci	6016	79,54	75,6
45	Kostajnica	5977	85,86	69,6
46	Pelagićevo	5220	121,19	43,1
47	Čajniče	4895	274,16	17,9
48	Vukosavlje	4667	73,75	63,3
49	D.Žabari	3809	46,80	81,4
50	Han Pijesak	3530	315,77	11,2
51	Ljubinje	3511	341,33	10,3
52	N.Goražde	3117	123,08	25,3
53	Oštra Luka	2786	206,64	13,5
54	Berkovići	2114	264,04	8,0
55	Kalinovnik	2029	679,50	3,0
56	Trnovo	2050	111,25	18,4
57	Krupa na Uni	1597	93,18	17,1
58	Jezero	1144	63,17	18,1
59	I.Stari Grad	1131	88,00	12,9
60	Petrovac	361	147,89	2,4
61	Kupres	300	44,62	6,7
62	I.Mostar	257	88,64	2,9
63	I.Dravar	79	73,45	3,1

GRADOVI I OPŠTINE REPUBLIKE SRPSKE – gustina naseljenosti na kvadratni kilometar (popis iz 2013.godine)

Redni broj	Opština - Grad	Stnovnika/km ₂
1.	Ilidža	545
2.	Istočno Novo Sarajevo	328
3.	Zvornik	169
4.	Banja Luka	161
5.	Bijeljina	156
6.	Kozarac	123
7.	Prijedor	120
8.	Šamac	107
9.	Doboj	100
10.	Ugljevik	97
11.	Laktaši	75
12.	Modriča	87
62.	Istočni Mostar	2
63.	Istočni Drvar	1

Popis stanovništva 1885.godine (popis austrougarske vlasti)

Naselje	Broj kuća	Broj stanovnika
Kozarac	112	606
Kozaruša	134	697
Kamičani	173	896
Kalata	156	829
Mutnik	65	361
Dera	137	817
Brđani	91	560
Kevljani	38	200
UKUPNO	906	4966

UPOREDNI POKAZATELJI POPISA 1991-2013.godine

Naseljeno mjesto	Popis 1991.godine	Popis 2013.godine	Statistički zavod RS
Babići	1358	948	649
Brđani	1731	1679	1259
Dera	1593	1312	753
Hrnići	669	676	492
Jaruge	326	294	196
Kamičani	3115	3141	2307
Kevljani	1947	1198	746
Kozarac	4045	4818	2585
Kozaruša	3376	3361	2538
G. Garevci	130	85	81
Trnopolje	3703	3055	2275
UKUPNO	21 993	20 567	13 881

Popis stanovništva iz 1910.godine (popis austrougarske vlasti)

Naselje	Broj kuća	Broj stanovnika
Kozarac	65	352
Kozaruša	216	1317
Mutnik	88	406
Kalata	124	670
Kamičani	248	1437
Hrnići	73	397
Duračci	40	205
Dera	106	544
Brđani	106	598
UKUPNO	1066	5926

Religijske tradicije na području opštine/regije Kozarac

Prvi pomen religijske carevine na području Kozarca u pisanim dokumentima pronalazimo u 1334. godini. Tada se u opisu naselja Kozara spominje crkva svetog Martina. Kontinuitet postojanja vjerskih institucija na dalje ne pronalazimo do samog dolaska Osmanske carevine, 1518. godine, koja sa sobom donosi i islam čiji kontinuitet biva očuvan do današnjeg vremena. Zbog velikog broja muslimanskog stanovništva rasprostranjenog na čitavoj regiji biva izgrađeno dvadesetak islamskih vjerskih objekata. Od 1887. godine na području Kozarca postoji i pravoslavna crkva sv. apostola Petra i Pavla. Tokom Austro-Ugarske vladavine, konkretno 1903. godine, izgrađena je katolička crkva Djevice Marije, u narodu poznata kao Mehmedova crkva. Dolaskom Ukrajinaca na ovo područje, 1911. godine dolazi do izgradnje grkokatoličke crkve Presvete Euharistije. Tako se na području Kozarca već skoro sedam stoljeća potvrđuje postojanje bogate religijske tradicije.

Svaka od četiri pomenute religijske skupine posjeduje jedan ili više vjerskih objekata. Islamska zajednica posjeduje 22 obnovljena vjerska objekta uz dva koja su u jeku rata uništena i još uvijek nisu u potpunosti obnovljena. Pravoslavna crkva posjeduje devet vjerskih objekata. Rimokatolička i Grkokatolička imaju po jedan vjerski objekat. Tako je područje Kozarca pokriveno sa 35 vjerskih objekata četiriju vjerskih zajednica.

Vjerske zajednice posjeduju i velike površine zemljišta, te veliki broj drugih pratećih objekata. Vlasništvo vjerskih zajednica se ogleda i u posjedovanju nekoliko desetina aktivnih grobalja.

Organizacija vjerskih zajednica na području Kozarca se razlikuje od jedne do druge. Katolička crkva nema svoju organizaciju na nivou Kozarca već zajednički čini Prijedorsku župu koja je unutar Banjalučke biskupije.

Pravoslavna crkva na području Kozarca nije samostalna već je jedna od 16 parohija koje su u sastavu Prijedorskog arhijerejskog namjesništva koje je dio Banjalučke eparhije koja je u sastavu Srpske pravoslavne crkve.

Ukrajinska grkokatolička crkva u Kozarcu je samostalna parohija čije je sjedište za Bosnu i Hercegovinu u Banja Luci, a njen namjesnik je kozarački sveštenik koji je biskupski vikar Križevačke eparhije. Islamska zajednica je samostalno organizovana u instituciji Medžlisa čije je sjedište u Kozarcu, dok teritorijalno pripada Muftijstvu bihaćkom, kao dijela Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini.

4. Uslovi, mogućnosti i opravdanost osnivanja opštine Kozarac

***Društveni potencijal** u smislu člana 8. tačka a) podrazumjeva raspored mreže javnih ustanova neophodnih za funkcionisanje opštine Kozarac.

A) obrazovanje

Historija organizavanja obrazovanja i školstva na području Kozarca prati se prema faktografskoj građi još od početka 19. stoljeća. Tako je po istorijskoj građi koju je prikupio dr. Hamdija Ćurić dokumentovano postojanje ruždije u Kozarcu, škole svjetovno-vjerskog karaktera, ranga prvog stepena gimnazije. U prvim godinama Austro-Ugarske vlasti, u Kozarcu je pokrenuta i prva osnovna škola čisto svjetovnog karaktera. Tokom ostalog perioda u Kozarcu je pored Sarajeva i Bosanskog Broda postojala i muslimanska djevojačka škola koja je za cilj imala opismenjavanje ženske djece i omladine te njihovo pripremanje za dalje obrazovanje. Poslije Drugog svjetskog rata dolazi do naglog porasta broja učenika na ovom području pa je tako pored osnovnog obrazovanja pokrenuta i škola učenika u privredi, koja je školovala učenike zanatskih djelatnosti, neophodnih za rastuću privredu tadašnje opštine Kozarac.

Na području opštine Kozarac se nalaze dvije osnovne škole, Osnovna škola „Kozarac“ u Kozarcu i Osnovna škola „Ćirilo i Metodije“ u Trnopolju, kao i područna odjeljenja u Babićima, Kevljanima, Kamičanima, Jarugama i G. Garevcima. Također, ovdje djeluje i područno odjeljenje Osnovne muzičke škole „Savo Balaban“ (u objektu O.Š. Kozarac).

Ukupan broj učenika uključenih u osnovno obrazovanje na kozaračkom području je 700, a broj zaposlenih radnika u osnovnom obrazovanju je 85.

Učenici ovog područja pohađaju različite srednje škole u Prijedoru.

Na fakultetima u Prijedoru, Banja Luci, Bihaću, Sarajevu i drugim mjestima u okruženju, studira oko 80 studenata sa područja Kozarca (informatika, elektrotehnika, ekonomija, medicina, pravo, stomatologija itd.).

OŠ „Ćirilo i Metodije“, Trnopolje

OŠ "Kozarac", Kozarac

B) Zdravstvena i socijalna zaštita

Područje za koje se organizuje zdravstvena zaštita broji 18401 stanovnika (po rezultatima popisa iz 2013. godine) od čega je 8500 verifikovanih pacijenata u 4 tima porodične medicine.

Zdravstvena zaštita se pruža u objektu koji je rekonstruisan 2009. godine, površine cca 1000 m² u dvije etaže (podrum za laboratorijsku dijagnostiku, prizemlje i sprat).

U samom objektu su predviđeni prostor za pružanje zdravstvene zaštite u okviru porodične, pedijatrijske i ginekološke službe, zatim stomatološke zaštite, kao i prostor za laboratorijsku dijagnostiku. Objekat ima vlastitu kotlovnicu za centralno grijanje.

Ambulanta porodične medicine

Pedijatrijska i ginekološka zdravstvena zaštita se organizuje i pruža 2 puta sedmično sa konsultantnim timom iz Doma zdravlja Prijedor, dok je oslonac za ostali dio konsultativno specijalističke zaštite oslonjen na Opštu bolnicu Prijedor, udaljenu oko 12 km od ambulante u Kozarcu.

Na području za koje se organizuje zdravstvena zaštita postoje 4 privatne apoteke i privatna stomatološke ordinacija.

Veterinarska zaštita na ovom području se pruža preko 3 privatne veterinarske ambulante.

Socijalna zaštita ovog područja je pokrivena Centrom za socijalnu zaštitu Prijedor u kojem nema zaposlenih sa ovog područja

c) Penzioneri

Na području Kozarca po procjenama živi oko 2500 penzionera, ali njihov položaj je bitno drugačiji nego u drugim sredinama, prije svega zbog velikog učešća ino penzionera u ovoj populaciji. Iz tabele je vidljivo da penzioneri fondova RS-a i FBiH, dakle, sa najnižim penzijama čine tek oko 20% ukupne penzionerske populacije, a najveći procenat čine penzioneri iz zapadno-evropskih zemalja. Procenat učešća ino penzionera će ubuduće rasti zbog očekivanog priliva naših građana koji ostvare pravo na penziju i odlučuju da penzionerski život provode na području Kozarca. Istovremeno se očekuje smanjenje učešća domaćih penzionera što će smanjiti broj socijalno ugroženih građana na ovom području.

Pio FBiH-RS	500	20 %
Hrvatska, Slovenija	500	20 %
Švicarska	250	10 %
Njemačka, Austrija, Holandija	800	32 %
Nordijske zemlje	200	8 %
Ostali	250	10 %

U kozaračkom naselju Kozaruša je izgrađen i moderno opremljen dom za njegu starih lica-dom penzionera, u kojem je zaposlen 21 radnik.

Dom za smještaj i njegu starih lica "Enea" Kozaruša

c) Dijaspora

Geopolitički i geografski položaj Kozarca, status graničnog područja kroz različite historijske periode, te česti ratni sukobi su bili uzrok vrlo čestih manjih ili većih migracija sa ovog područja. Prva veća migracija stanovništva sa ovog područja prema Turskoj je uslijedila krajem 1878. godine i kasnije, prestankom osmanske i dolaskom Austro-Ugarske vlasti.

Ekonomske prilike u bivšoj Jugoslaviji i otvaranje prema Evropi i svijetu su 60-tih godina prošlog vijeka, uzrokovali brojnu ekonomsku migraciju ovih prostora. U tom periodu dolazi do formiranja dijaspore kako u zapadnoevropskim zemljama (Austrija, Njemačka, Švedska, Švicarska), tako i u SAD.

Dešavanja u posljednjem ratu i činjenica da je više od 90% stanovništva sa ovog područja raseljeno, kao i postojanje organizovane dijaspore iz 60-tih godina, je dovelo do organizovanja kozaračke dijaspore u više od 30 zemalja Evrope i svijeta. Danas je kozaračka dijaspora vrlo značajan faktor u svim oblastima društvanog i ekonomskog života na ovom prostoru što se posebno ogleda u :

- *investicijama u obnavljanju stambenog fonda,

- *pokretanju brojnih privrednih kapaciteta, bilo direktnim investiranjem ili posredovanjem kod ino investitora.

- *promociji kulturnih i drugih vrijednosti našeg područja širom svijeta,

- *lobiranju u značajnim evropskim i svjetskim institucijama gdje je prisutna naša dijaspora, posebno u kontekstu evropskih integracija kao našem imperativu.

e) Ostalo

Matični ured, smješten u obnovljenom aneksu objekta zdravstvene ambulante. Matični ured je institucija, koja ima kontinuitet još iz vremena kada je Kozarac imao status opštine. U protekloj godini Matični ured je izdao 10 000 različitih dokumenata iz svoje nadležnosti. U matičnom uredu Kozarac zaposlena je jedna osoba.

Pošta, smještena u centru, u renoviranom objektu sa ukupno 10 zaposlenih radnika.

Dobrovoljno vatrogasno društvo, smješteno u neuslovnom prostoru Mjesne zajednice Kozarac, prijeratna zgrada društva nije obnovljena, a u toku je izgradnja nove zgrade Vatrogasnog doma Kozarac.

Odjeljenje policije Kozarac, smještanu u centru, u novoizgrađenom objektu.

Bankarski sektor i osiguravajuća društva

Na području Kozarca posluje jedna banka, UniCredit Bank Banja Luka, a u toku su pripreme za početak rada još jedne banke koja je već značajno kreditno aktivna kroz kreditnu podršku privrednim subjektima.

UniCredit banka Kozarac

Više mjenjačnica, knjigovodstvenih servisa i poslovnica osiguravajućih društava zaokružuju sliku ovog sektora.

Nevladin sektor, sportska i druga odruženja

Sveopštu zapostavljenost ovog područja kako od strane Grada Prijedor, tako i od viših nivoa vlasti, građani pokušavaju nadomjestiti, barem djelimično, dobro organizovanim nevladinim sektorom koji je vrlo širok i obuhvata područja ljudskih prava, kulture, sporta, ekonomije, zdravstva, ekologije, rekreacije i drugih oblasti.

Pregled NVO po području angažovanja:

Udruženje poljoprivrednih proizvođača „Agrarija“ Kozarac

Udruženje je formirano prije petnaestak godina sa ciljem obnavljanja poljoprivredne proizvodnje, edukacije članova i realizacije programa međunarodne zajednice u ovoj oblasti. Udruženje značajne rezultate postiže u proizvodnji mlijeka, koja je premašila milion litara, do sada je realizovalo nekoliko značajnih projekata koje je finansijski podržala međunarodna zajednica (Njemačka, Japan, Norveška itd.), a sve značajnije rezultate postiže u revitalizaciji voćarstva i plasteničkoj proizvodnji.

Udruženja pčelara „Kozara“ Kozarac

Udruženje pčelara „Kozara“ Kozarac registrovano je 20.09.2009. godine. Registracija Udruženja pčelara potaknuta je od sedam pčelara teritorije Kozarca sa zadatkom ostvarivanja prava koje imaju pčelari zakonom o pčelarstvu RS. Glavni ciljevi Udruženja su:

- povećanje proizvodnje pčelarskih proizvoda,
- omasovljenje ove grane poljoprivrede,
- edukacija i obrazovanje pčelara i budućih pčelara,
- lakši plasman proizvoda.

Udruženje pčelara „Kozara“ u dosadašnjem toku imalo je više škola pčelarstva, nastupalo na mnogim sajmovima i redovno donosila najveće priznanje.

Udruženje pčelara „Kozara“ od svojih sedam članova i početnih četiri stotine košnica izraslo je u Udruženje koje ima oko četrdeset pčelara i hiljadu osam stotina košnica.

Bave se proizvodnjom meda i drugih pčelarskih proizvoda, posebno pčelinjeg otrova, što je rijetkost na prostoru BiH.

Pored svih ostalih pčelinjih proizvoda pčelari Udruženja proizvedu cirka trideset tona meda.

Dalji planovi Udruženja su da povećamo broj pčelara, proizvodnju pčelarskih proizvoda, da svoje pčelare obučimo da budu lideri u robnoj proizvodnji pčelarskih proizvoda.

Udruženje žena “Srcem do mira” Kozarac

Udruženje žena „Žena BiH“ je osnovano decembra 1992. godine u Zagrebu, a od 1996. godine Udruženje nastavlja rad u Bosni i Hercegovini pod nazivom „Srcem do mira“. Sjedište Udruženja je od 2001. godine u Kozarcu u Ulici Maršala Tita. Udruženje okuplja oko 350 aktivnih članica iz BiH, Engleske, Italije, Slovenije, Kanade, SAD, Australije itd.

Osnovne aktivnosti Udruženja su ostvarivanju uloge žena u društvu ,promovisanju civilnog društva, a tradicionalno Udruženje svake godine u maju organizuje Međunarodnu konferenciju na ove teme koja se održava u Kozarcu.

Udruženje logoraša „Kozarac“

Udruženje je osnovano 2007. godine. Okuplja preživjele logoraše proteklog rata koji žive na ovom području ili su ovih prostora i trenutno su u trećim državama. Udruženje djeluje u okviru Udruženja logoraša BiH, sa osnovnim programskim ciljevima ostvarivanja pravne, socijalne i zdravstvene zaštite svojih članova.

Udruženje građana „Optimisti“

U.G. „Optimisti 2004“ osnovana je 9. jula 2004. i zalaže se za obnovu Kozarca i okolnih mjesta. Pored obnove pokušavamo poboljšati način života stanovnika Kozarca u najširem smislu riječi. Fondacija je u potrazi za fondovima, donacijama i poklonima kako (prijeratnih) stanovnika Kozarca, tako i ostalih privatnih lica i organizacija.

Planinarsko društvo „Mrakovica“

Početak rada planinarskog društva Mrakovica datira od 1979. Godine, kada tadašnji Inicijativni odbor, 1982. godine započinje izgradnju planinarskog doma na Debelom Brijegu. Društvo je registrovano 1988. godine.

Društvo se danas može pohvaliti sa oko 300 članova, od kojih je 140 aktivnih, planinarskim domom koji je obnovljen vlastitim sredstvima i koji raspolaže sa 35 ležaja, potrebnim inventarom i pratećim objektima.

Planinarsko društvo „Mrakovica“ posjeduje i oko 1 ha vlastitog zemljišta na kojem se nalazi dom i objekti za zabavu i rekreaciju djece. Društvo saraduje sa brojnim planinarskim društvima u okruženju i šire te su u zadnjih desetak godina posjetili mnogobrojne planinarske destinacije u Srbiji, Crnoj Gori, Grčkoj (Olimp), Bugarskoj, Austriji itd. Posebna pažnja se poklanja planinarskom podmlatku i zaštiti prirodnih dobara ovog područja.

„Transverzala“ planinarskog društva „Mrakovica“ je uvrštena u kalendar Planinarskog saveza Republike Srpske i pohodi se zadnje sedmice u julu.

Od 2017. godine u Kozarcu djeluje i Planinarski klub „Kozarački kamen“, koji trenutno provodi aktivnosti na izgradnji planinarskog doma.

Na prostoru Kozarca se nalazi i nedavno obnovljeni planinarski dom „Kotlovača“, koji koristi Planinarsko društvo „Klekovača“ Prijedor.

Lovačka sekcija Kozarac

Na području Kozarca je do 1992. godine djelovalo Lovačko društvo „Kozarac“, koje je bilo jedno od najstarijih lovačkih društava na prostoru Bosanske Krajine pa i šire. Danas na ovom području u okviru Lovačkog društva „Mrakovica“ iz Prijedora aktivno djeluju 4 lovačke sekcije i to: Kozarac, Kozaruša, Trnopolje i Drenovača. Lovačka sekcija Kozarac je najbrojnija 130 članova i aktivna je od 2000. godine. Osnovne aktivnosti sekcija su uzgoj divljači, izgradnja prihvatilišta i hranilišta za divljač te izgradnja lovačke infrastrukture. Osnovni problemi sa kojima se lovačke sekcije susreću su mala lovna površina sekcija i nekontrolisano nomađenje u ravničarskim djelovima lovišta što uništava hranilišta divljači.

KUD „Kozara“

Kulturno-umjetničko društvo „Kozara“ iz Kozarca broji 110 članova u folklornoj, dramskoj i recitatorskoj sekciji, baštine Kulturnog društva „Gajret“ s početka 20. stoljeća.

KUD „Kozara“ je predstavljalo Bosnu i Hercegovinu na internacionalnom festivalu folkloru održanom novembra 2013. godine u turskom gradu Mersin. U Kozarcu je postojalo do 1992. godine kino pod nazivom „Potkozarje“ koje je izgrađeno poslije Drugog svjetskog rata i do danas nije obnovljeno.

U isto vrijeme je izgrađen i Dom kulture sa čitaonicom i drugim sadržajima. Slični kulturni domovi postojali su i u Kozaruši, Trnopolju i Kamičanima.

KUD Ukrajinaca "Kozak", Trnopolje baštini kulturnu tradicije ukrajinske nacionalne manjine koja živi na ovom području.

Ukrajinsko Kulturno-umjetničko društvo "KOZAK" Trnopolje

Fudbal

Na području Kozarca na amaterskim osnovama aktivno djeluju fudbalski klubovi: OFK Mrakovica i FK Bratstvo. Klubovi okupljaju pionire, juniore i senior. Oba kluba egzistiraju uglavnom zahvaljujući entuzijazmu članova, te simpatizera iz zemlje i inostranstva. Fudbalski klub Bratstvo iz Kozarca spada u red najstarijih fudbalskih klubova na prostorima Bosanske Krajine pa i šire. Osnovan je oko 1920. godine, a službeno je registrovan 1931. godine. Najzaslužniji za osnivanje kluba bili su napredni omladinci, aktivisti kozaračkog odbora Kulturno-prosvjetnog društva „Gajret“. Prvobitno klub se zvao "Zmaj", a pod današnjim imenom klub djeluje od 1945. godine.

FK "Bratstvo" Kozarac

OFK "Mrakovica" Kozaruša

Body building

Ovaj sport je na kozaračkom području sa veoma dugom i uspješnom tradicijom. Do prošlog rata Body building klub Trnopolje je okupljao veliki broj poklonika ovog sporta koji su postizali izvanredne sportske rezultate, kako na prostoru bivše države, tako i na evropskom i svjetskom nivou. Body building klub „Fikret Hodžić“, nastavlja tradiciju ovog sporta na našim prostorima trenutno radi na području S. Mosta.

Fikret Hodžić (krajnje lijevo), Trnopolje, Kozarac–Kairo, 1981. godine.

Višestruki prvak Jugoslavije.

Prvak mediteranskih zemalja, evropski vicešampion i bronzani sa svjetskog prvenstva u Kairu, 1981.godine.

Karate sekcije okupljaju školsku omladinu u Trnopolju i Kozarcu i postižu sve zapaženije rezultate.

Košarkaški klub „Bratstvo, Kozarac“ se do prošlog rata takmičio u Regionalnoj košarkaškoj ligi i okupljao brojne mlade poklonike košarke na ovom prostoru.

Šahovski klub „Mrakovica“

U Kozaruši je 1975. godine osnovan Šahovski klub „Mrakovica“ koji se sa uspjehom takmičio u Kvalitetnoj ligi BiH (liga iznad Republičke lige BiH), što je bio najveći domet prijedorskog šaha do sada.

Biciklistički klub „Kozarac“

BK „Kozarac“ je sportsko-rekreativni klub koji postoji aktivno već četiri godine. Aktivni su učesnici biciklističkog maratona Kozarac-Srebrenica-Kozarac, kao i drugih domaćih i međunarodnih maratona.

Moto klub "Kula"

Moto klub okuplja ljubitelje moto sporta. Već duži niz godina organizuju okupljanje bajkera (motorijadu) u Kozarcu, kojoj prisustvuju bajkeri iz svih zemalja regiona i šire.

*Ekonomski potencijal

Po Prostornom planu Republike Srpske, Kozarac se nalazi na primarnoj osovini razvoja republike Srpske (pravac Novi Grad-Prijedor-Banja Luka-Laktaši-Prnjavor-Derventa-Modriča-Šamac-Bijeljina), što mu uz geografska obilježja i geoprometni položaj pruža optimalne uslove za ekonomski razvoj.

Sveukupno, ekonomski potencijal svakog prostora čine:

- a) prirodni resursi
- b) izgrađeni privredni kapaciteti
- c) infrastruktura

Opšta karakteristika svih ekonomskih potencijala na ovom području je da su u proteklim ratnim dešavanjima u velikoj mjeri devastirana, zapuštena ili potpuno uništena.

a) Prirodne rasurse čine:

- poljoprivredno zemljište,
- šumsko zemljište,
- mineralni resursi,
- vodni i ostali resursi.

Od svih prirodnih resursa, poljoprivredno zemljište je pretrpjelo najveće negativne promjene u proteklom periodu.

Regionalno poljoprivredno područje Kozarca započinje na južnim obroncima planine Kozare, koja se graniči sa područjem Nacionalnog parka i privatnih posjeda na istočnom i zapadnom dijelu ovog područja i proteže se na jug sve do ribnjaka Saničani.

Ukupne poljoprivredne površine sa kojima ovo područje raspolaže su slijedeće:

r/br	područje	oranice/ha	voćnjaci	livade	ukupno
1	Kozaruša	1297	116	50	1463
2	Kamičani	1814	182	104	2100
3	Trnopolje	1406	28	142	1576
4	Kozarac	697	94	20	811
5	Kevljani	571	7	67	645
	UKUPNO	5785	427	383	6595

Od obronaka planinskog masiva pa sve do magistralne ceste Prijedor-Banja Luka, koja presjeca ovo područje zastupljena su plitka zemljišta na krečnjačkoj podlozi.

Ovo područje je takodjer blago nagnuto područje, uz gusto raspoređena naseljena mjesta Kamičani, Kozaruša, Trnopolje i Kevljani, a ostatak površina raspoređenih u ovom pojasu kotiste se za poljoprivrednu proizvodnju.

Pošto su zastupljena plitka zemljišta na krečnjačkoj podlozi u tipu Smonica i Crvenica, a u bonitetnoj klasi pripadaju zemljištima IV i V klase.

Površina koju zauzimaju ova zemljišta su 25% od ukupne površine poljoprivrednog zemljišta ovog područja.

Pojas poljoprivrednog zemljišta koje se proteže ispod magistralnog puta Banja Luka - Prijedor, isprespjecan je potocima i riječnim koritima, tj. vodotocima koji se formiraju na južnim obroncima planinskog masiva Kozare.

U pojasu riječnih vodotokova zastupljena su zemljišta u tipu aluvijalnih zemljišta bonitetske klase II i III.

Ovo su najzastupljenija zemljišta ovog područja, a u pojasima između vodotokova na aluvijalna zemljišta se nastavljaju u kratkim pojasima zemljišta u tipu modificiranog pseudogleja.

Na ovaj pojas zemljišta od ukupnih zemljišnih površina ovog područja otpada oko 55%, a od poljoprivredne proizvodnje najzastupljenija je ratarska proizvodnja.

Na pojas aluvijalnih zemljišta u južnom dijelu nastavljaju se prelazne faze tipova aluvijalnih i zemljišta u tipu pseudogleja.

Zatim se nastavljaju zemljišta u tipu pseudogleja i to od lokalnog putnog pravca Trnopolje–Prijedor pa sve do pružnog pravca Sarajevo-Zagreb, kao i ispod tog pružnog pravca.

Na ove zemljišne površine u ovom tipu otpada oko 25% zemljišnih površina ovog područja.

Šumsko zemljište

Bogatstvo kozaračkog područja sa kvalitetnom šumom privlačilo je mnoge da je eksploatišu, pa tako nalazimo podatak iz 1869. godine, kada je otomanska vlast na licitaciji održanoj 19.9.1869. godine u Banja Luci dala ovlaštenje za sječu (zakup) petorici trgovaca iz Trsta, Banja Luke, Broda, Siska i Beograda.

Šumsko zemljište na području Kozarca zauzima cca 6 000 ha (Prijedor ukupno cca 30 000 ha). U vlasničkoj strukturi državno zemljište čini više od 95%. Visoke šume prirodnom obnovom obuhvataju 90% šumskih površina, a ostalo su visoke degradirane šume, šumske kulture i površine za pošumljavanje.

Šuma kao prirodni resurs je uz poljoprivredno zemljište najvažniji resurs sa ovog područja. Uz to idu i mnogi pogoni za preradu drveta koji postoje na ovom području. Poseban značaj u budućnosti se treba pokloniti socijalnoj funkciji šume (rekreacija, sport, turizam, lov) uz aktivno učešće lokalne zajednice u izgradnji kodeksa koji sadrži primjenu sistema najboljih mjera u šumama, tj. listu svih šumarskih operacija i „ponašanja“.

Mineralni resursi

U sastavu preduzeća „ArcelorMittal Prijedor“ nalazi se Rudnik krečnjaka „Drenovača“ na južnim obroncima Kozare. Rudnik proizvodi sve vrste atestiranih kamenih frakcija u svim dimenzijama. Geološke rezerve krečnjaka na

lokalitetu Drenovača iznose oko 21 milion kubnih metara.

Krečnjak sa lokaliteta Drenovača se koristi za proizvodnju metalurškog kreča, betona, raznih vrsta punila, za nasipe i sve vrste građevinskih radova.

Rudnik krečnjaka „Drenovača“, Kamičani, Kozarac.

Preduzeće Prijedorputevi a.d., asfaltna baza Kamičani, kapaciteta 105 t/h.

VODA

U ranijim istraživanjima na području Kozarca su locirana 3 stalna izvora vode i to:

Ratkovo vrelo sa maksimalnom izdašnošću 20 lit/sec, a minimalnom od 1,5 lit/sec,

Vrioska sa izdatnošću od 12 lit/sec (srednja izdašnost) i

Kulina sa 3-5 lit/sec.

Uz ova vrela na širem području Kozarca postoji i više manjih vrela koji se koriste za potrebe lokalnih (seoskih) vodovoda.

Istraživanjima koje je vršio Geološki zavod BiH, osamdesetih godina prošlog stoljeća locirana su značajna dubinska nalazišta vode na području zaseoka Alići, neselje Kamičani. U toku su aktivnosti stručnih organa u cilju potvrđivanja ranijih nalazišta vode.

Kozaračko područje je pokriveno sa 4 manja vodotoka koji izvire na padinama Kozare i ulijevaju se u Gomjenicu (Repušnica, Kozaruša-Međaruša, Starenica i Vrijeska). Primjetno je da se količina vode u svim vodotocima zadnjih decenija permanentno smanjuje kako zbog sušnih perioda tako i zbog korištenja ovih vodotoka i njihovih pritoka za lokalne (seoske) vodovode.

U toku je realizacija projekta "Crno vrelo" kojim će popraviti vodosnabdijevanje građana i privrednih subjekata na ovom području.

Bazen "Barakovac"

b) Izgrađeni privredni kapaciteti do 90-tih godina

Na području Kozarca, do proteklog rata su postojali značajni privredni kapaciteti koji su uglavnom u okviru velikih sistema ili samostalno upošljavali značajan dio radno sposobnog stanovništva ovog područja. Najznačajniji su:

-Drvena industrija „Jela“ Kozarac. Nakon velikog požara 1882. godine kada je izgorio skoro cijeli Prijedor, gradska vlast u PRIJEDORU JE UZ POMOĆ Zemaljske vlade u Sarajevu izgradila pilanu u Kozarcu. Izgradnja ove pilane, koja je bila i prvi industrijski objekat na području tadašnjeg sreza Prijedor, bila je ostvarena s namjerom da se podmire potrebe za rezanom građom u cilju obnove Prijedora. Kasnije je postojala pilana u privatnom vlasništvu sve do kraja 2. Svjetskog rata kada prelazi u „društveno vlasništvo“. Pilana je poslovala donedavno pod nazivom DI „Jela“, a privatizacijom oko 2000. godine prestala je s radom.

Štamparija i prerada papira. U Kozarcu je postojala štamparija koja je osnovana u jesen 1959. godine u sklopu tadašnje pilane. Prve grafičke strojeve i nešto grafičkog materijala poklonilo je sarajevsko „Oslobodjenje“. Nakon toga je poslovala u sklopu Fabrike celuloze i papira „Celpak“ Prijedor, a u sastavu „Prerade papira“, kao radna jedinica „Štamparija i prerada papira“ Kozarac. Pogon je bio lociran na mjestu današnje tvornice obuće „Nova Ivančica“, a široka paleta proizvoda je obuhvatala sve grafičke usluge u visokoj jednobojnoj i višebojnoj štampi, štampanje knjiga, reklamnih prospekata brošura, obrazaca, plakata, uvezivanje knjiga u tvrdom povezu, a prerada papira je proizvodila papirnu konfekciju sa višebojnom anilinskom štampom, vreće za mlinsku industriju i prehrambene proizvode, ekološke vrećice, higijensku konfekciju itd. Proizvodilo se oko 200 tona proizvoda mjesečno, sa oko 100 zaposlenih u tri smjene. Zadnjom privatizacijom pogon je izbrisan iz evidencije privrednih subjekata.

„Bosna“, tvornica obuće u Kozarcu, nastala je poslije drugog svjetskog rata nasilnim podruštvljavanjem privatne Obućarske zadruga u „društveni“ pogon, tj. Tvornicu obuće „Kozarka“, koja kasnije radi i posluje u sastavu banjalučke Tvornice obuće „Bosna“. Tvornica je potpuno srušena i ostaci objekta i zemljišta privatizovani.

Pilana u kozaračkom naselju Kozaruša je jedini privredni kapacitet koji je djelimično sačuvan, privatizovan i danas uspješno posluje.

Sadašnji privredni kapaciteti su u skladu sa privrednim resursima sa kojima raspolaže kozaračko područje, ali i sa tradicijom određenih djelatnosti na ovom prostoru, a najznačajniji su u oblastima:

1. Drvno prerađivačke industrije
2. Metaloprerađivačke industrije
3. Tekstilne i obućarske industrije
4. Poljoprivredne proizvodnja
5. Građevinsko uslužne djelatosti
6. Trgovine i transporta
7. Ugostiteljstva i turizma
8. Ostalo

DRVNO PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA

Danas je ova privredna djelatnost vrlo zastupljena na kozaračkom području, a glavni privredni subjekti su:

„Grossist“ d.o.o., proizvodnja i montaža drvenih kuća i rezane građe.

„Master Wood“ d.o.o., firma se bavi serijskom proizvodnjom namještaja od masiva, a specijalizovani su za proizvodnju svih vrsta drvenih kreveta. Od svog osnivanja 2005. godine, ova firma radi na ostvarivanju strateških ciljeva: proširivanju proizvodnog programa, poboljšanju procesa prodaje, povećanju efikasnosti proizvodnje, unapređenju kvaliteta proizvoda i jačanju kadrovskog potencijala. Firma posjeduje vlastite kapacitete za sušenje, proizvodnu halu veličine preko 2500 m², CNC opremu, modernu liniju za lakiranje u kojoj se radi sa certifikovanim vodenim lakovima po normama UNI EN 71-3 : 2013. Na evropsko tržište se plasira oko 85% proizvodnje. Trenutno je zaposleno 47 radnika. Firma ima certifikat za sistem upravljanja prema EN ISO 9001 : 2008 i FSC CoC certifikat.

Karpantieri Vitorog d.o.o., proizvodi trpezarijske stolove i stolice i najveći dio proizvodnje izvozi, pogon se nalazi u Jarugama, Kozaruša.

Proizvodnja masivnog namještaja

Na području Kozarca radi više pilana koje se bave proizvodnjom i prodajom rezane građe i paletiranog ogrijevnog drveta („Palma“, Kozaruša, „Denić“ Suhi Brod,... sa oko 30 zaposlenih radnika), kao i desetak samostalnih zanatskih radnji koje se bave proizvodnjom stolarije i namještaja.

METALO PRERAĐIVAČKI KAPACITETI

„Norbos“ d.o.o. Kozarac, iz oblasti metalo-prerađivačke industrije je norveško-bosanska firma koja svu proizvodnju izvozi.

Zanatska radnja "KARABAŠIĆ" Kamičani – Kozarac, već duži niz godina bavi se proizvodnjom PVC stolarije, garažnih vrata i rosfrajnih ograda.

Interugo d.o.o. Kozarac. Poduzeće Interugo d.o.o. Kozarac bavi se proizvodnjom INOX ugostiteljske opreme po narudžbi.

Preduzeće EH-Solutions d.o.o.

bavi se razvojem, proizvodnjom i prodajom komponenata i maziva za podmazivanje industrijskih postrojenja u prehrambenoj industriji, kao i komponenata za pneumatiku. Firma je osnovana 2016. godine kao podružnica firme Ernst Hausammann & Co.AG s glavnim sjedištem u Cirihi, koja već 75 godina uspješno posluje i gradi blisku saradnju sa svojim klijentima.

SB Laser d.o.o. Hrnići, Kozarac – ogranak švicarske firme koja se bavi proizvodnjom metalnih sklopova.

Na širem području Kozarca radi nekoliko manjih zanatskih radnji u ovoj oblasti.

TEKSTILNA I OBUĆARSKA PROIZVODNJA

„Nova Ivančica“, poznata hrvatska tvornica za proizvodnju obuće, zapošljava oko 180 radnika i svu proizvodnju izvozi.

„Austronet“d.o.o. Kozarac, s paletom proizvoda u građevinarstvu, poljoprivredi (zaštitne mreže) te izradi reklamnih banera za sportske terene. Više od 95% proizvodnje izvozi u zemlje EU. Proizvodnja je započela 2008. godine i do sada je investirano više od 10 miliona KM.

U toku su aktivnosti za otvaranje novog proizvodnog pogona u Trnopolju, firme "Frari komerc" d.o.o iz Travnika, koja se bavi proizvodnjom obuće.

POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA

Na području Kozarca zastupljene su sljedeće oblasti poljoprivredne proizvodnje:

- a. Stočarska proizvodnja
- b. Ratarska proizvodnja
- c. Voćarska proizvodnja
- d. Povrtlarska proizvodnja
- e. Pčelarstvo

a) Najzastupljeniji oblik poljoprivredne proizvodnje na ovom području jeste stočarska proizvodnja uz kombinaciju ratarsko-stočarske proizvodnje.

Na području Kozarca tradicionalno je dominantna proizvodnja mlijeka, koja čini 90% poljoprivredne proizvodnje te se ovoj proizvodnji pridaje posebna pažnja.

Stočarsko ratarska proizvodnja ovog područja se ogleda u uzgoju grla krupne stoke i to muznih grla za proizvodnju mlijeka, oko 2 miliona litara mlijeka na godišnjem nivou otkupljuju dvije najveće mlijekare u BiH MEGGLE Bihać i Mlijekoprodukt Kozarska Dubica.

Pregled farmi za proizvodnju mlijeka po broju muznih grla je:

- 10-30 grla - -----15 kom
- 30-50 grla ----- 3 kom
- 50-100 grla -----2 kom
- Preko 100 grla -----3 kom

Na području Trnopolja, Arifagić Investment d.o.o. osnovao je uzgojno-seleksijski centar za norveško crveno goveče, što je jedini centar takve vrste na zapadnom Balkanu.

-Kompanija AGK d.o.o. osnovana je 20.06.2011. godine. Na tržištu se profilira kao centar za elektro opremu, vodovod, centralno grijanje, sanitarije, keramiku, klimatizaciju i sl.

-Veterinarska stanica "Arifagic Investment d.o.o." nalazi se u sklopu Arifagić Investment korporacije, a nastala je kao posljedica potrebe uzgojno selekcijskog centra za norveško crveno goveče (NRF) za stalnim veterinarskim nadzorom.

-GEA Farm Technologies je globalna grupacija prepoznatljiva po izvrsnoj tehnologiji i posvećenosti u pružanju najboljih rješenja svojim klijentima. Nastala iz kompanija koje i danas imaju značajnu ulogu na tržištu i predstavljaju kvalitet i inovaciju. S toga je GEA Farm Technologies osnovalo Stručni centar Arifagić Investment – GEA Farm Technologies kako bi bosanskohercegovačkim poljoprivrednicima – proizvođačima mlijeka pružili GEA-ine proizvode i tehnologiju.

-Geno Balkan d.o.o. se bavi uvozom i distribucijom visokosmrznutog sjemena Norveških crvenih bikova. Osnovan je od strane Arifagić Investment d.o.o. i norveške kompanije Geno Global Ltd. kako bi se izašlo u susret rastućem interesu i potrebama za ukrštanjem u mljekarstvu, kako u Bosni i Hercegovini, tako i u zemljama Balkana.

-Poljoprivredna apoteka "Arifagić Investment" d.o.o. je privatno preduzeće osnovano od strane firme Arifagić Investment d.o.o. 2013. u Trnopolju, gdje se nalazi i sjedište firme. Osnovna djelatnost je maloprodaja sredstava za zaštitu bilja, sjemenske robe, repromaterijala za poljoprivredu, garden i dopunskog hobi programa.

- b)** Za potrebe vlastitih farmi zastupljena je ratarska proizvodnja najvećim dijelom u pojasu ispod magistralnog puta Prijedor-Banja Luka, pa sve do željezničke pruge Sarajevo-Zagreb.

Na ovom pojasu kao i manjim dijelom na drugim poljoprivrednim pojasima uglavnom su zastupljene oranice na kojima se siju ratarske kulture za pripremu stočne hrane i to: kukuruz, strna žita, djeteline, djetelinsko travne smjese i grahorice. Pored ovih površina ostatak zemljišta pokrivaju livade i pašnjaci.

- c)** Voćarska proizvodnja najzastupljenija je na planinskim obroncima Kozare i proteže se u pojasu do magistralnog puta. Od voćnih vrsta zastupljeni su: šljiva, jabuka, kruška, malina, jagoda, kupina i dr.

Poznato je da je u tradiciji ovog područja u voćarskoj proizvodnji, proizvodnja šljive najzastupljenija još iz perioda austrougarske vladavine.

Trenutna tendencija iz ove oblasti jeste podizanje novih voćnjaka na oko 50 ha.

- d) Povrtnarska proizvodnja na ovim prostorima nema tradiciju i više se bazira na proizvodnji u okućnicama, za vlastite potrebe domaćinstva. Nije tržišno orjentisana i nepostoji tržišna proizvodnja.

Povrtnarska proizvodnja u zatvorenom prostoru (plastenici, staklenici) je oblik proizvodnje koji u posljednje vrijeme poprima sve veći obim i trenutno pod pokrivenim prostorom na ovom području postoji oko 5 000 m².

U skorijoj budućnosti planirana je značajna proizvodnja iz zatvorenog prostora i značajni ekonomski parametri iz ove oblasti.

- e) Pčelarstvo doživljava svoju ekspanziju u posljednjih desetak godina, posebno formiranjem Udruženja pčelara "Kozara". Kozaračko područje je izuzetno pogodno za pčelarstvo zbog povoljnih klimatskih uslova, bogatstva biljnog svijeta, velikih površina pod livadama i šumom i ekološki čistim područjem. Proizvodnja meda u prošloj godini premašuje 50 tona uz sve zastupljenije ostale pčelinje proizvode.

GRAĐEVINSKE I USLUŽNE DJELATNOSTI

BETON-GAL se bavi proizvodnjom, prodajom, savjetovanjem i ugradnjom betonske galaterije, proizvoda i objekata od betona.

“Jasmin prevoz” d.o.o. proizvodnja i ugradnja betona.

Ostale građevinske firme i preduzetnici u građevinarstvu, održavanje vozila, servisi, tehnički pregledi, rent a car..., djelatnosti su u kojima je zaposleno više stotina radnika.

STANOGRADNJA

U stanogradnju je u proteklih 15 godina najviše investirano na području Kozarca, što je i razumljivo obzirom na posljedice prošlog rata i štete koje je pretrpio stambeni fond. Po popisu iz 2013. godine, na području Kozarca je evidentirano više od 5000 stambenih jedinica. Od 2000. godine do danas izgrađeno je oko 3000 novih

individualnih stambenih objekata, uz investiciju oko 300 miliona KM i trend investiranja u ovu oblast je i dalje prisutan.

Kolektivna stanogradnja je mimo svih očekivanja doživjela naglu ekspanziju u zadnjih desetak godina. Zahvaljujući privatnim investitorima "TIM", "SALEŠ" i "KAHRIMANOVIĆ" izgrađeno više od 500 stanova i investiranje u ovu oblast i dalje traje.

Stambeni kompleks
"Saleš", Kozarac

Prvi izgrađeni poslovni centar: "SEEN" centar Kozarac

Stambeno poslovni objekti izgrađeni u periodu 2005-2019. godine.

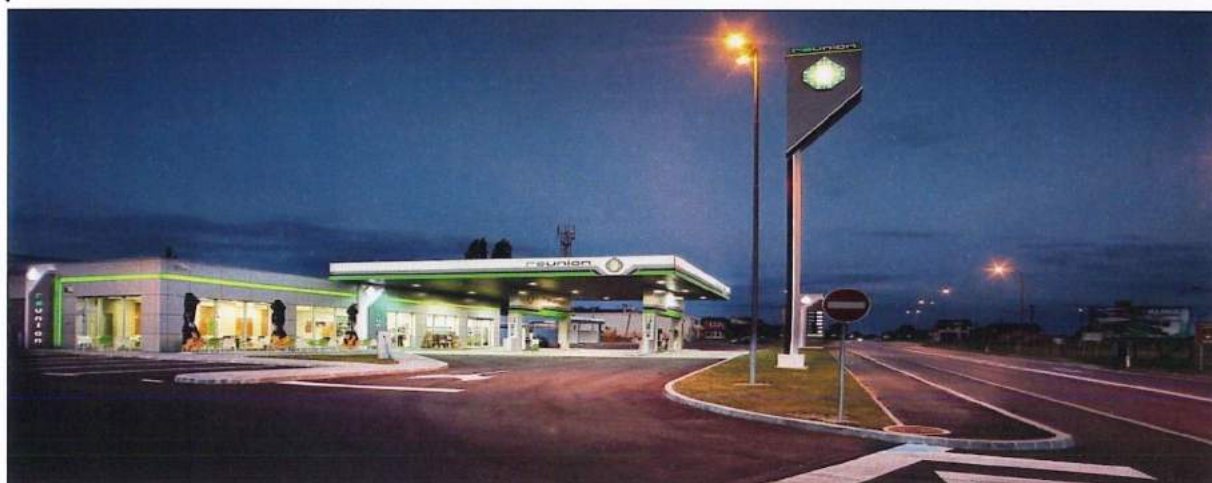

TRGOVINA I TRANSPORT

Za potrebe snabdijevanja stanovništva prehrambenim i drugim artiklima široke potrošnje na području Kozarca se nalaze samoposluge Konzum, Bingo, Total plus, Tuti fruti, Kort i više desetina manjih trgovačkih radnji.

Kozaračko područje je pokriveno sa tri benzinske pumpe „Hifa Petrol“, „Nestro Petrol“ i „Reunion“.

30-ak je samostalnih trgovina (građevinski materijal, elektromaterijal, roba široke potrošnje, itd.), koje rade na prostoru svih naseljenih mjesta.

Na širem području Kozarca se nalazi oko 20 trgovačkih radnji, (zlatare, cvjećare, suvenirnice, mesnice).

Od transportnih kapaciteta „Bobana transporti“ su međunarodni prevoznici, uz desetak registrovanih privatnih prevoznika i 3 taksi prevoznika.

UGOSTITELJSTVO I TURIZAM

Turistički potencijali ovog područja se u planskim dokumentima opštine i grada Prijedora nigdje ne pominju, iako su raznovrsni i respektabilni. Ovo se prije svega odnosi na kulturno-historijske spomenike sa liste Nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine, Tvrđavu u Kozaracu, Crkvu Sv. Petra i Pavla i Grobljansku kapelu Sv. Jurja. Nažalost, spomenici su u devastiranom stanju i predstavljaju sramotu svih nivoa vlasti i traže hitnu intervenciju prije svega lokalne zajednice kako ne bi bili nepovratno izgubljeni.

“Bazeni”, Kozarac

Restoran "Neira"

Kozaračko područje je poznato po bogatoj i dugoj tradiciji ugostiteljstva. Nadaleko je poznat kozarački gurmanski specijalitet, „Babina kvrguša“, kao i kozaračka šljiva koja je nekad bila poznata i u Beču.

Ugostiteljske usluge se pružaju u vuše od 20 ugostiteljskih objekata što upotpunjuje novoizgrađeni motel sa smještajnim kapacitetima, te etno-selo „BK Oaza“ koje je postalo omiljena destinacija. Sa obnovljenim kulturno-historijskim spomenicima, sa izgrađenim bazenima, još neistraženom pećinom iznad Huremovca (Šuplja stijena) te Nacionalnim parkom, ovo područje bi moglo biti pravi turistički biser.

Etno selo "BK Oaza" Kozarac

"Stara bašta", Kozarac

"VodeniparkKozarac

Skijalište na planini Mrakovica

*Infrastruktura

Elektroenergetska infrastruktura

Elektrifikacija Kozarca započinje 1951. godine. Tadašnji Kozarac je snabdjevan iz lokomobile, koja je bila smještena u Staroj pilani, koja je izgrađena 1882. godine na rijeci Starenici uzvodno iznad Kozarca.

Tranutno stanje niskonaponske mreže I postrojenja na području Kozarca koje pokriva RJ Elektrodisribucija Prijedor nije na potrebnom nivou prije svega zbog nedovoljnog ili gotovo nikakvog ulaganja Elektroprivrede u ovo područje u zadnjih 15-ak godina. Zahvaljujući ulaganjima međunarodne zajednice izvršena je minimalna rekonstrukcija elektroenergetske mreže, ali su zbog rastućih potreba hitno potrebne investicije u ovu oblast.

Putna mreža

Osnovna karakteristika komunikacijske povezanosti kozaračkog područja prema Gradovima Prijedor i Banja Luka jeste povezanost sa magistralnim putem M-4, ali i paralelnom starom cestom (Rimska cesta) sjeverno, odnosno, sa južne strane putem Prijedor-Trnopolje-Kevljani-Omarska-Banja Luka. Također, Kozarac centar je povezan nedavno obnovljenim asfaltnim putem dužine 6,0 km sa željezničkom stanicom Kozarac na pruzi Zagreb-Doboj-Sarajevo.

Regionalnim putem preko Mrakovice, Kozarac je povezan sa opštinama Gradiška i Dubica i u budućem razvoju ovi pravci će dobiti na značaju.

Planirani autoput Banja Luka-Prijedor-Novi Grad dijelom prolazi preko kozaračkog područja, na kome je planirana i petlja, a što će dodatno poboljšati transport roba i usluga sa ovog područja.

Pregled putne mreže po kategorijama:

Magistralni putevi----- 10 km

Regionalni putevi----- 15 km

Lokalni putevi sa asfaltnom podlogom- 55 km

Lokalni putevi, makadamski ----- 80 km

Vodovod i kanalizacija

Na području Kozarca u upotrebi su 3 stalna izvora vode i to:

Ratkovo vrelo sa maksimalnom izdašnošću 20 lit/sec, a minimalnom od 1,5 lit/sec.

Vrioska sa izdatnošću od 12 lit/sec (srednja izdašnost).

Kulina sa 3-5 lit/sec i trenutno se radi na tercijalne vodovodne mreže izvorišta "Crno vrelo" u Kevljanima i dijelu Kamičana.

Uz ova vrela na širem području Kozarca koristi se i 10-tak manjih vrela koji se koriste za potrebe lokalnih (seoskih) vodovoda.

Istraživanjima koje je vršio Geološki zavod BiH, osamdesetih godina locirana su značajna dubinska nalazišta vode na području Alića (Kamičani). U toku su aktivnosti stručnih organa u cilju potvrđivanja ranijih nalazišta vode.

U urbanom dijelu naselja Kozarac kanalizaciona mreža je izgrađena kasnih 60-tih godina, u ulicama Maršala Tita, Mladena Stojanovića i Omladinskoj ulici nešto kasnije čime je pokrivena odvodnja otpadnih voda u većem dijelu Kozarca. Od izgradnje kanalizacione mreže, osim donošenja planskih dokumenata, nije investirano ništa u proširenje i modernizaciju prečišćavanja otpadnih voda, a za što postoji objektivna potreba.

Željeznički saobraćaj

Željeznička pruga je izgrađena 1872.godine ,izgradnjom pruge Banja Luka-Dobrljin i danas predstavlja tek jednu potencijalnu komparativnu prednost ovog područja. Pruga prolazi južnim rubom kozaračkog područja, a željeznička stanica Kozarac je udaljena 5,5 km od centra Kozarca.

Telekomunikacije

Područje Kozarca s pet mjesnih zajednica je u potpunosti pokriveno telekomunikacijskim vezama. Svoje usluge na ovom području daju sva tri mobilna operatera u Bosni i Hercegovini (M:tel kao dominantni, ERONET I BH TELECOM), kao I većina alternativnih operatera.

Navedeni mobilni operateri svoje usluge daju preko postojećih mobilnih baznih stanica, dok je jedino Telekom Srpske izgradio I pristupnu mrežu fiksnih priključaka. Kapacitet trenutne pristupne telekomunikacijske mreže zadovoljava sve zahtjeve za priključenje novih korisnika. Preko optičkih I TTK kablova opslužuju se 4 centrale i to u Kozarcu, Trnopolju, Kamičanima i Kozaruši. Sve centrale su digitalne ili je u planu da to uskoro postanu.

Treba napomenuti da se za zadovoljavanje telekomunikacijskih usluga (posebno usluga internet i kablovske televizije) koriste i usluge koje nuda većina alternativnih operatera. Veoma je teško doći do preciznih podataka o trenutnom broju korisnika telekomunikacijskih usluga, ali se pretpostavlja da svako domaćinstvokoristi bar jednu od široke lepeze telekomunikacijskih usluga.

Izgrađena telekomunikacijska infrastruktura na području Kozarca, bilo od stalnih ili alternativnih operatera, nije na takvom nivou da može zadovoljiti sve zahtjeve korisnika koji se javljaju sa tehnološkom modernizacijom u svim oblastima života, ali je to za očekivati u skorijoj budućnosti jer je kvalitetan prijenos govora i podataka, brzi internet i digitalna kablovska televizija nešto bez čega je savremeni život nemoguće zamisliti.

Poštanski saobraćaj

Prva pošta u Kozarcu je otvorena u vrijeme austrougarske vlasti, 16.10.1907. godine. U jednom listu iz 1910. Godine (SR, br. 205/10, 263/10) navodi se slijedeća zabilješka u vezi relativno kasnog otvaranja pošte u Kozarcu: "Kozarac ima dosta jaku trgovinu, žitnu i marvenu pijacu i ostale uslove, čak je ponuđena i zgrada, ali je dugo čekao na otvaranje". Kao pomoćna pošta, matične pošte u Kozarcu, otvorena je pošta u Kozaruši 16.04.1914. godine. Kozarac je 1980. godine imao 300, a slijedeće 1981. godine 330 telefonskih priključaka. Postoji podatak da je 1914. godine u Kozarcu postojala uz poštansku stanicu i telegrafska stanica. U Kozarcu objekat pošte je smješten u centru, sa 10 zaposlenih radnika.

***Fiskalni potencijal**

Osnovna načela i zakonska regulativa

Evropska povelja o lokalnoj samoupravi (član 9.) sadrži Ključna načela za uređenje sistema financiranja lokalne samouprave. U obrazloženju prilikom proglašenja Povelje, Kongres lokalnih i regionalnih vlasti navodi da bi garancije određenih nadležnosti lokalne samouprave bile besmislene ukoliko lokalnim vlastima nisu ustupljena i finansijska sredstva za izvršavanje dodijeljenih im nadležnosti.

U RS se primjenjuje ustavni princip financijske autonomije lokalne, što znači da se Opština finansira iz vlastitih izvora. Stalni izvori za finansiranje poslova lokalne samouprave regulisani su zakonima i podzakonskim aktima, a prije svega:

- Zakonom o lokalnoj samoupravi RS-a
- Zakonom o budžetskom sistemu RS-a
- Odlukom o kriterijumima za ocjenu stepena razvijenosti jedinica lokalne samoupravu u RS-u.

Prihode lokalne samouprave čine:

- a) Lokalni porezi
 - Porez na dohodak
 - Porez na prihod od poljoprivrede i šumarstva
 - Porez na dobit od igara na sreću i
 - Ostali porezi utvrđeni zakonom
- b) Lokalne takse
 - Opštinske administrativne takse
 - Takse za komunalije i ostale lokalne takse utvrđene zakonom
- c) Lokalne naknade
 - Naknade za uređenje građevinskog zemljišta,
 - Naknada za korišćenje prirodnih i drugih dobara od opšteg interesa,
 - Naknade za prostorno i urbanističko planiranje i
 - Ostale naknade
- d) Prihodi od imovine
 - Prihodi od najma,
 - Prihodi od kamata
 - Prihodi od prodaje imovine koja ne ugrožava funkciju i nadležnost opštine.
- e) Prihodi od samodoprinosu
- f) Prihodi od novčanih kazni po utvrđanim aktima opštine
- g) Ostali zakonom utvrđeni prihodi.

Opštinama koje ne mogu u cjelini finansijski pokriti obavljanje svojih poslova iz budžeta RS se osiguravaju dodatna sredstva.

Prema Zakonu o budžetskom sistemu RS, čl.9. prihodi opština i gradova sastoje se od dijela prihoda koji se ostvaruju na nivou RS i izvornih prihoda na teritoriji opštine.

Izvorni prihodi opština su:

1. Porez na imovinu, odnosno nepokretnosti
2. Novčane kazne izrečene u prekršajnim postupcima za prekršaje po aktima opština
3. Opštinske administrativne takse
4. Komunalne takse
5. Posebne vodne naknade-naknade za zaštitu voda
6. Opštinske naknade za korišćenje prirodnih i drugih dobara od opšteg interesa
7. Porez na dobitke od igara na sreću
8. Boravišne takse
9. Ostali prihodi (grantovi, transferi itd)

Opštinama i gradovima pripadaju i prihodi koji se dijele između budžeta RS budžeta opština i gradova i drugih korisnika (član 9. Zakona), a to su:

- a) Prihodi od indirektnih poreza, uplaćenih u budžet RS sa jedinstvenog računa UIO, koji preostaje nakon izdvajanja dijela sredstava za servisiranje spoljnog duga RS-opštinama se izdvaja 24%;
- b) Prihodi od poreza na dohodak
 - 1. Porez na prihode od samostalne djelatnosti-opštinama 25%
 - 2. Porez na lična primanja –opštinama 25%
- c) Prihodi od naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta-opštinama 30%
- d) Prihodi od zakupa zemljišta u svojini RS-opštinama 50%
- e) Prihodi od koncesionih naknada za mineralne sirovine-opštinama 70%
- f) Prihodi od posebnih vodnih naknada
 - 1.naknada za zahvatanje površinskih i podzemnih voda-opštinama 30%
 - 2.naknada za proizvodnju el.energije (hidropotencijal)-opštinama 30%
 - 3.naknada za vađenje materijala iz vodotoka-opštinama 30%
 - 4.naknada za zaštitu voda-opštinama 30%
- g) oduzeta imovinska korist i sredstva dobijena od prodaje oduzetih predmeta iz nadležnosti

Republičke uprave za inspekcijske poslove-opštinama 30%

Pojedinačno učešće opština i gradova u raspodjeli prihoda koji se ostvaruju na nivou RS vrši se u skladu sa slijedećim kriterijumima:

- a) 75% na osnovu broja stanovnika opštine
- b) 15% na osnovu površine opštine
- c) 10% na osnovu broja učenika u srednjim školama

Sredstva doznačena opštinama i gradovima smatraju se opštim transferom da ih opštine koriste u skladu sa svojim budžetom. Ovaj sistem raspodjele se koristi do 2016.godine.

Opštine imaju pravo na dodatna sredstva za sufinansiranje investicija i drugih obaveza ako za to postoji opšti interes šire zajednice.

Opštine mogu i da se zadužuju, ali u zakonskim granicama. Za svako zaduživanje potrebna je saglasnost Ministarstva financija kao garanta, čime se sprečava nekontrolisano zaduživanje opština. U dug opštine uključuju se i sve garancije koje opština izdaje svojim javnim preduzećima ili zavodima za potrebe njihovog zaduživanja.

BUDŽETSKI PRIHODI- PROJEKCIJA – tabela br.1

R.B.	EKON.KOD	VRSTA PRIHODA	PRIJEDOR 2014 godina	KOZARAC procjena
1	2	3	4	
		A. BUDŽETSKI PRIHODI (1+6+20+22+23)		4.897.200,00
1	7100	Poreski prihodi (2+3+4+5)	20.669.435,00	3.961.000,00
2	7130	Porezi nalične prihode i prihode od samostalne djelatnosti	3.456.100,00	750.000,00
3	7140	Porez na imovinu	2.150.334,00	210.000,00
4	7170	Indirektni porezi doznačeni od UIO	15.020.000,00	3.000.000,00
5	7190	Ostali poreski prihodi		1.000,00
6	7200	Neporeski prihodi (7+8+9+10+17+18+19)	8.895.300,00	536.200,00
7	7212	Prihodi od zakupa i rente	247.200,00	100.000,00
8	7221	Administrativne naknade i takse	310.000,00	94.000,00
9	7223	Komunalne naknade i takse	1.320.000,00	72.000,00
10	72240	Naknade po raznim osnovama (11+12+13+14+15+16)	5.235.000,00	148.000,00
11	7224-11	Naknade za uređenje građevinskog zemljišta	600.000,00	56.000,00
12	7224-12	Naknada za korištenje građevinskog zemljišta	1.000.000,00	15.000,00
13	7224-24	Naknada za korištenje mineralnih sirovina	2.500.000,00	5.000,00
14	7224-25	Naknada za pret. Poljopr. u nepoljoprivredno zemljište	500.000,00	2.000,00
15	7224-35	Naknada za korištenje šum	350.000,00	40.000,00
16	7224-00	Posebne vodoprivredne naknade	270.000,00	30.000,00
17	7225	Prihodi od pružanja javnih usluga	1.087.900,00	107.000,00
18	7231	Novčane kazne	25.000,00	200,00
19	7291	Ostali neporeski prihodi budžetskih korisnika	632.000,00	15.000,00
20	7300	Grantovi	17.700,00	150.000,00
21	7312	Grantovi iz zemlje		150.000,00
22	7800	Transferi jedinicama lokalne samouprave	778.100,00	200.000,00
23	8100	Primici za nefinansijsku imovinu	780.898,00	50.000,00
24	8130	Primici za zemljište		25.000,00
25	8140	Primici od prodaje stalne imovine namijenjene prodaji		25.000,00
		UKUPNO:	31.171.433,00	

26		B. BUDŽETSKI RASHODI (1+2)	4.897.200,00
27	4100	1. Tekući rashodi	4.847.200,0
28	4110	Rashodi za lična primanja	1.360.000,00
29	4120	Rashodi po osnovu korištenja roba i usluga	1.400.000,00
30	4129	Ostali tekući rashodi	2.087.200,00
31	****	2. Budžetska rezerva	50.000,00
32			

*Na osnovu desetogodišnjeg prosjeka budžeta Grada, analize budžetskih rashoda uočljivo je da su izdvajanja po svim osnovama na kozaračkom području manja od 0,5% na godišnjem nivou.

Obrazloženje:

Projekcija budžeta je urađena na osnovu dostupnih podataka iz usvojenog budžeta Grada Prijedora za 2014. godinu, primjenom približno desetogodišnjeg prosjeka Grada Prijedor i na buduću opštinu Kozarac.

Članom 9. i 11. Zakona o budžetskom sistemu propisano je koji prihodi po osnovu Zakona pripadaju opštini i istovremeno se vrši njihov raspored.

Strukturu budžetskih sredstava čine: Budžetski prihodi i Primici za nefinansijsku imovinu (tabela br.1). Budžetski prihodi su planirani u iznosu 4.897.200,00 KM, a sastoje se od: Poreskih prihoda, Neporeskih prihoda, Grantova i Transfera.

- PORESKI PRIHODI

Poreski prihodi su planirani u iznosu od 3.961.000,00 KM, a odnosi se na:

- Prihode na lična primanja i prihode od samostalnih djelatnosti
- Porezi na imovinu,
- Indirektni porezi prikupljeni preko Uprave za indirektno oporezivanje,
- I ostali poreski prihodi

Prihodi na lična primanja i prihode od samostalnih djelatnosti planiraju se na osnovu Člana 9. Zakona o budžetskom sistemu RS, i ovaj porez se dijeli između budžeta Republike i budžeta opštine u sazmjeri 75:25. Izuzetno od raspodjele iz tačke ovog člana, porez na prihode od samostalne djelatnosti i porez na lična primanja dijeli se između budžeta Republike i budžeta područja od posebne brige Republike, koja su kao takva određena zakonom kojim se uređuje Fond solidarnosti za obnovu Republike Srpske, u sazmjeri 50:50. Kao potencijalna opština težiti ćemo ispunjavanju svih zakonskih propisa kako bi kao povratnička opština dobili status područje od posebne brige Republike, što bi u konačnici olakšalo rad i povećalo navedene prihode buduće opštine Kozarac.

Porez na imovinu-nepokretnosti s obzirom da je u toku 2017. godine došlo do smanjenja stope poreza na nepokretnost, ovdje očekujemo manje prihode u odnosu do sada ostvarenih iznosa na posmatranu opštinu.

Indirektni porezi doznačeni od UIO:

Za grad Prijedor, sa približno 100.000 stanovnika prosjek po stanovniku je 150 KM, što bi za Kozarac (za 20.000 stanovnika) iznosilo oko 3 miliona KM. Usporedni pokazatelji na nivou Republike Srpske govore da je ovaj prosjek najniži za Sokolac, 105 KM, a najviši za Gacko 280 KM po stanovniku. S tim da će se ovaj prihod planirati prema preporukama i projekcijama u Dokumentu okvirnog budžeta RS.

- NEPORESKI PRIHODI

Neporeski prihodi su planirani u iznosu od 536.200,00 KM, a oni se sastoje :

- Prihodi od davanja u zakup objekata opštine,
- Prihodi od zemljišne rente,
- Opštinske administrativne takse,
- Komunalne naknade i takse,
- Naknade po raznim osnovama,
- Prihodi od pružanja javnih usluga
- Novčane kazne i
- Ostali neporeski prihodi

Prihodi od davanja u zakup i prihodi od zemljišne rente planirani u iznosu od 100.000,00 KM.

Isto tako, treba se optimistički gledati na izgradnju novih industrijsko-poslovnih objekata od strane postojećih, ali i novih investitora poslije dobijanja statusa opštine Kozarac.

Administrativne takse – isključivo na nivou opštine planirani na osnovu prikazanih pokazatelja.

Komunalne naknade i takse planirani u navedenim iznosima prema postojećim podacima, a na osnovu Zakona o komunalnim taksama koje primjenjuje grad Prijedor kao i Odluke Grada Prijedora.

- GRANTOVI

Grantovi iz zemlje su planirani u iznosu od 150.000,00 KM, a odnose se na prihod od učešća građana u zajedničkim projektima.

Učešće građana u zajedničkim projektima predstavlja očekivana sredstva od građana za izgradnju puteva i kanala, izgradnju javne rasvjete i ostalih projekata za koje građani izraze interesovanje, a Kozarac je već poznat po dijaspori koja redovno učestvuje u navedenim projektima.

- TRANSFERI

Ovdje očekujemo finansijsku podršku kao novoosnovanoj jedinici lokalne samouprave kako iz Republike Srpske i njenih Gradova/ Opština, tako i očekujemo finansijsku podršku iz Federacije BiH, a posebno bližih opština.

- PRIMICI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU

U svrhu ekonomskog prosperiteta i buduće opštine privrednog razvoja, a samim tim i povećanim zapošljavanjem radnika planiramo i prodaju zemljišta za nove investitore, a primici zavise od zainteresiranosti istih u budućoj opštini Kozarac.

Ovi primici su planirani u iznosu od 50.000,00 KM.

BUDŽETSKI RASHODI

Ukupni budžetski rashodi su planirani u iznosu od 4.847.200,00KM, a sastoje se od: Tekućih rashoda i Budžetske reserve.

Tekući rashodi se sastoje od rashoda za lična primanja, rashodi po osnovu korištenja roba i usluga, rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih i komunikacijskih usluga, rashodi režijskog materijala i materijala posebne namjene, rashodi goriva, rashodi stručnih usluga, rashodi za usluge održavanja javnih površina, te ostali rashodi.

Budžetska rezerva planirana u iznosu od 50.000,00 KM i koristit će se za namjene propisane Zakonom.

Sposobnost uzgradnje, razvoja i održavanja osnovne infrastrukture i drugih relevantnih uslovi koji su u funkciji pružanja osnovnih komunalnih i drugih lokalnih usluga.

Vodosnabdijevanje

Ranije analize, urađene sedamdesetih godina dvadesetog stoljeća pokazale su da kozaračko područje raspolaže sa dovoljnim količinama vode za podmirivanje vlastitih potreba kako stanovništva tako i privrednih subjekata. Na osnovu tih pokazatelja je izgrađen gradski vodovod sa primarnom i sekundarnom mrežom u većini naselja. Nažalost, vrlo brzo se pokazalo da Kozarac nema političku moć da zadrži ovaj resurs za vlastite potrebe pa je primarna vodovodna mreža bila u funkciji tranzita vode prema drugim područjima opštine, a sekundarna mreža je stavljena van funkcije i danas uglavnom neupotrebljiva.

Iz ovih razloga su mnoga naselja poslije izgradnje gradskog vodovoda koristeći izvorišta u blizini, koja su ograničenog kapaciteta, izgradili vlastitim sredstvima seoske vodovode za snabdijevanje 50-200 domaćinstava. Ovakvu vodovodnu mrežu korisnici sami održavaju, a poseban problem predstavlja briga za ispravnost vode koja nije sistemski riješena. (ukupan broj seoskih vodovoda je 6 sa oko 800-1000 domaćinstava)

Na kozaračkom području oko 1200 domaćinstava ima iskopane vlastite bunare za snabdijevanje vodom sa dubinom od 5-30 metara, koji se takođe sistemski ne kontrolišu.

Elektroenergetska mreža

Gotovo sva elektroenergetska infrastruktura na ovom području je u toku proteklog rata bila devastirana. Ista je gotovo u potpunosti obnovljena isključivo sredstvima međunarodne zajednice uz simbolično ili gotovo nikakvu učešće RJ Elektro distribucija Prijedor. Većina naselja ima probleme sa postojećom mrežom, konstantnim naponom te čestim nestancima električne energije.

Ostale usluge: održavanje ulica, javna rasvjeta, održavanje čistoće, kanalizacija, parkovi, zelene i druge javne površine.

Sa sadašnjim uređenjem komunalnog preduzeća, koje je zaduženo za ove poslove, nemoguće je dostići potrebni nivo čistoće i zadovoljstvo građana. Potrebna je hitna reorganizacija postojećeg preduzeća ili osnivanje novog preduzeća koje bi se bavilo ovim poslovima.

***Geografska povezanost i prostorno planiranje**

Činjenica da Kozarac leži na primarnoj osovini razvoja Republike Srpske (po Prostornom planu RS 2005-2015) ovom području daje poseban značaj.

Područje Kozarca sa naseljenim mjestima koja će činiti buduću opštinu Kozarac, čine kulturno istorijsku, ekonomsku i komunikacijsku zaokruženu cjelinu sa svim pretpostavkama i potencijalima pozitivnog trenda razvoja.

Osnovna karakteristika komunikacijske povezanosti kozaračkog područja prema gradovima Prijedor i Banja Luka jeste povezanost sa magistralnim putem M-4, ali i paralelnom starom cestom sjeverno putem Prijedor-Orlovci-Kozaruša-Kozarac-Kamičani-Lamovita-Bistrica-Banja Luka, odnosno, sa južne strane putem Prijedor-Trnopolje-Kevljani-Omarska-Banja Luka. Također, centar Kozaraca je povezan obnovljenim asfaltnim putem dužine 6,0 km sa željezničkom stanicom Kozarac na pruzi Zagreb-Doboj-Sarajevo. Nužno je u što skorije vrijeme izgraditi kružni tok na ulazu u Kozarac, te zaobilaznicu puta za Mrakovicu. Izgradnjom ovoga bi se rasteretio saobraćaj kroz centar Kozarca, te omogućilo da u ljetnom periodu ovo bude pješačka zona.

Južno od magistralnog puta M-4 zemljište je potpuno ravničarsko i dobrog boniteta te je uz adekvatnu poljoprivrednu politiku vrlo atraktivno za

stočarstvo, posebno proizvodnju mlijeka koje privlači kako domaće tako i strane investitore.

Sjeverno od magistralnog puta duž obronaka Kozare zemljište je vrlo pogodno za voćarsku proizvodnju, s dugom tradicijom, ali i zapuštenom voćarskom proizvodnjom, koja zadnjih godina pokazuje naglu ekspanziju.

Pojas duž magistralnog puta u dužini oko 10 km kroz kozaračko područje se već pokazuje kao atraktivan prostor za privredne, trgovačke, uslužne i druge kapacitete.

Ovo su samo elementarni pokazatelji za prostorno planiranje u budućnosti, uz apsolutno poštivanje ekoloških normi i rješavanje ekološkog problema ribnjaka Saničani, kao i ispravljanje ranijih grešaka u planskim dokumentima opštine i Grada Prijedora (svrstavanje Kozarca u ruralno područje, planiranje industrijske zone u Kamičanima, itd).

***Društveni interes**

Prostorni plan Republike Srpske na strani 54 jasno definiše društveni interes za osnivanje opštine Kozarac, ali i drugih opština na prostoru RS navodeći „Takođe važno, možda čak i najvažnije pitanje međuregionalnog i regionalnog razvoja, ali i Prostornog plana u cjelini je pitanje transformacije opština. Višedecenijska praksa predhodnog društvenopolitičkog i ekonomskog sistema pokazuje da opštine treba transformisati u lokalne zajednice koje štite interese lokalnih asocijacija i koje podstiču aktiviranje potencijala svoje sredine“.

Društveni interes podrazumjeva očuvanje :

- ❖ demografske stabilnosti,
- ❖ kvaliteta zemljišta i prirodnih resursa
- ❖ biodiverzizeta i ekološke ravnoteže i
- ❖ obezbjeđenja ravnomjernog razvoja institucija od opšteg interesa i
- ❖ razvoj naselja u RS

Obzirom da se društveni interes u svakoj društvenoj zajednici ostvaruje isključivo preko stanovništva i prostora, odnosno teritorije, ovo područje je izuzetan primjer povezanosti ova dva faktora. Burna historija ovog kraja, pozicija graničnog područja, česta promjena vlasti, brojni sukobi i ratovi koji nisu mimoilazili ovo područje pojave su koje su vrlo negativno uticale na demografsku stabilnost. Statistički demografski pokazatelji govore da se je ovo područje izuzetno brzo oporavljalo od takvih historijskih demografskih lomova, što je vidljivo iz slijedećeg grafikona:

Osnivanjem opštine Kozarac, odgovornim izvršavanjem obaveza i nadležnosti opštine, demografska stabilnost ovog područja bi dobila na značaju posebno kroz rješavanje problema mladih, zapošljavanje, školovanje, kulture i sporta itd.

Kvalitet zemljišta, kako poljoprivrednog tako i šumskog, je kao posljedica proteklog rata značajno narušen kroz razne oblike devastacije i degradacije. Odnos sadašnje lokalne zajednice prema ovom resursu od 1995. godine je neprihvatljiv (izgradnja stambenih jedinica na poljoprivrednom zemljištu, planiranje industrijske zone Kamičani, takođe na poljoprivrednom zemljištu, itd). Osnivanjem opštine Kozarac, ovaj resurs bi bio prioritetno i adekvatno tretiran, uvažavajući postulat da smo ga naslijedili od predaka da ga sačuvamo za buduće generacije.

Biodiverzitet i ekološka ravnoteža

Složenost djelovanja ekoloških faktora na ovom prostoru omogućili su veliku biološku raznovrstnost kako biljnog tako i životinjskog svijeta. Područje od najvećeg značaja s aspekta biodiverziteta je Nacionalni park Kozara, koji se velikim dijelom prostire na području Kozarca. Bogatstvo šuma na ovom području, kako po broju drvenastih vrsta, tako i po bogatstvu ostalih šumskih resursa, zahtijevaju daleko kvalitetniji pristup svih faktora odlučivanja pa i stanovništva koje neposredno gravitira ovim lokalitetima.

*Upravni potencijal

Upravni potencijal predstavlja mogućnost efikasnog i ekonomičnog obavljanja izvornih i prenesenih poslova iz djelokruga poslova organa jedinice lokalne samouprave. Zakon o lokalnoj samoupravi RS precizira samostalne poslove opštine članovima 18-34.

Član 18.

Organizovanje rada i upravljanja, usvajanje strategije (programa) razvoja, prostorno uređenje, donošenje budžeta i td.

Član 19.

U oblasti prostornog uređenja usvajanje dokumenata, praćenje stanja, izdavanje lokacijskih, građevinskih i upotrebnih dozvola, korišćenje građevinskog zemljišta, uređenje naselja i korišćenje javnih površina, uređenje načina odlaganja komunalnog otpada i td.

Član 20.

U oblasti stambeno-komunalnih djelatnosti propisuje pravila održavanja reda u zgradama, obezbjeđuje obavljanje komunalnih djelatnosti, obezbjeđuje lokacije i uslove za održavanje grobalja, obezbjeđuje uslove za održavanje ulica, trgova, lokalnih puteva, seoskih i drugih nekategorisanih puteva.

Član 21.

Zaštita kulturnih dobara, održavanje spomenika i spomen obilježja, obilježavanje jubileja u oblasti kulture i td.

Član 22.

Jedinica lokalne samouprave u oblasti osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja ima nadležnosti propisane zakonom.

Član 23.

U oblasti zdravstvene zaštite predlaže plan mreže zdravstvenih ustanova, prevencija i otklanjanje posljedica nastalih epidemijom ili drugim nepogodama i druge mjere propisane u skladu sa zakonom.

Član 24.

U oblasti socijalne zaštite prati socijalne potrebe građana, donosi program razvoja socijalne zaštite, osniva centar za socijalni rad, prati i pomaže rad socijalnih i humanitarnih organizacija i td.

Član 25.

U oblasti društvene brige o djeci i omladini obezbjeđuje uslove za boravak djece u predškolskoj ustanovi, radi na poboljšanju uloge i statusa mladih na svom području i td.

Član 26.

U oblasti sporta i fizičke culture obezbjeđuje uslove za izgradnju, održavanje sportskih i rekreativnih objekata, obezbjeđuje uslove za razvoj amaterskog sporta i td.

Član 27.

U oblasti turizma, ugostiteljstva, zanatstva i trgovine obezbjeđuje uslove za razvoj turizma, turističkih mjesta i razvoj i unapređenje komunalnih, sportsko-rekreativnih i drugih djelatnosti koje doprinose razvoju turizma, kao i uslove za organizovanje turističko-informativne i propagandne djelatnosti, obezbjeđuje uslove za razvoj i unapređenje ugostiteljstva, zanatstva i trgovine i propisuje radno vrijeme i druge uslove njihovog rada i poslovanja kojima se ostvaruju zahtjevi građana u okviru tih djelatnosti.

Član 28.

Opština, u oblasti zaštite prirodnih dobara i životne sredine usvaja osnove zaštite, korištenja i urenenja poljoprivrednog zemljišta i stara se o njihovom provođenju, određuje erozivna područja i propisuje protiverozivne mjere, određuje uslove i načine korištenja pašnjaka i njihovog privonenja drugoj kulturi, obezbjeđuje uslove korištenja i način upravljanja prirodnim jezerima izvorima, javnim bunarima i javnim česmama i stara se o njihovoj zaštiti, te stvara opšte uslove za očuvanje čistoće obala rijeka i jezera, na ovom području i td.

Član 29.

U oblasti zaštite građana i materijalnih dobara usvaja procjene moguće ugroženosti, određuje preventivne mjere, organizuje i vrši poslove u vezi sa zaštitom od požara i td.

Član 30.

U oblasti ljudskih prava i sloboda podstiče aktivnosti udruženja građana, unapređenje prava nacionalnih manjina, ravnopravnost polova i td.

Član 31.

Organizuje službu za pravnu pomoć građanima.

Član 32.

Obezbjeđuje prostor i uslove za rad poslaničke kancelarije.

Član 33.

Obezbjeđuje informisanje i javno obavješćavanje o pitanjima o značaju za rad i život građana na ovom području.

Član 34.

Poslove samostalnog djelokruga utvrđene ovim zakonom jedinice lokalne samouprave mogu obavljati podsredstvom zajedničkih organa ili drugim vidom saradnje, u skladu sa ovim zakonom.

Poslove samostalnog djelokruga utvrđene ovim zakonom opštine mogu obavljati putem

zajedničkih opštinskih organa ili drugim vidom međuopštinske saradnje.

Preduslovi da bi opština Kozarac efikasno i ekonomično obavljala naprijed pobrojane dužnosti su :

*viševekovna tradicija organizovane lokalne samouprave, koja je i poslije ukidanja opštine Kozarac 1963. godine, ostala duboko ukorijenjena kod naših građana kao vrlo izražen lokal-patriotizam.

*visok stepen vezanosti svih Kozarčana za svoj kraj, ali i odgovornost za njegov prosperitet, bez obzira gdje se nalaze i šta rade.

*pozitivna demografska slika bez obzira na sva dešavanja u novijoj istoriji od ukidanja Opštine Kozarac do danas.

*pozitivan i vrlo vidljiv ekonomski razvoj u posljednjih 15 godina u vrijeme vrlo nepovoljnih ekonomskih i globalnih društvenih prilika.

Egzaktni pokazatelji upravnog potencijala su:

- a) Materijalni resursi opisani kroz elaborat (karakteristike Kozarca-centra kao urbane sredine, postojanje izgrađenih objekata za smještaj opštinske administracije, izgrađena infrastruktura itd).
- b) Finansijski resursi koji su pokazani kroz projekciju budžeta opštine Kozarac i koji obezbjeđuju održivo funkcionisanje svih opštinskih službi i izvršavanje svih zakonom propisanih obaveza opštine, ali i omogućavaju intenzivan ekonomski, društveni i sveukupni razvoj ovog područja.
- c) Ljudski resursi kao najvažniji resurs svake sredine čine :
 - visokoobrazovani kadrovi koji sa porodicama žive i rade u Kozarcu: doktori, magistri, diplomirani inženjeri raličitih profila koji rade u struci, ali i van struke.
 - visokoobrazovani kadrovi, pravne, ekonomske i drugih društvenih i tehničkih struka koji sa porodicama žive u Kozarcu, a rade u Državnim institucijama u Banja Luci (samo troje je zaposleno u administraciji Grada Prijedora i dvoje u administraciji Opštine Sanski Most).
 - više od 80 studenata koji studiraju na raznim fakultetima u Banja Luci, Prijedoru i drugim univerzitatskim centrima u okruženju.
 - respektibilan broj obrazovanih i stručnih ljudi kako u Evropi tako i u svijetu koji su silom prilika napustili Kozarac, spremni su angažovati se na bilo koji način u efikasnom funkcionisanju opštine Kozarac.Svi ovi pokazatelji govore da je upravni potebcijal za efikasno i ekonomično upravljanje opštinom Kozarac apsolutno neupitan.

5.ZAKLJUČAK

Kozaračko područje se nalazi na primarnoj osovini razvoja Republike Srpske, Novi Grad – Prijedor – Banja Luka – Doboj – Bijeljina (magistralni put i planirani autoput) što je izvanredna geopolitička prednost i što sa prugom Zagreb – Sarajevo te bogatim i raznovrsnim prirodnim resursima pruža optimalne uslove za dinamičan ekonomski i sveukupni društveni razvoj u budućnosti.

Da bi ovaj cilj bio realno ostvariv, neophodno je građanima ovog područja dati priliku i mogućnost da sami preuzmu obavezu i odgovornost za budući razvoj, što će se sigurno pozitivno odraziti i na susjedne lokalne zajednice, prije svega na grad Prijedor kao regionalni centar.

Reforma lokalne samouprave, odnosno formiranje opštine Kozarac je imperativ i preduslov za sveukupni napredak i razvoj ovog područja što je kroz ovaj elaborat i argumentovano. Od 1963. godine kada je ukinuta opština Kozarac, traju i aktivnosti na njenom obnavljanju, zadnja takva je podnesena 2001.godine (prilog).

Izmjene i dopune prostornog plana RS-a do 2025 godine nalažu temeljito preispitivanje statusa, veličine i izvornih nadležnosti jedinica lokalne samouprave kao

i njihovo interesno povezivanje u funkcionalne mreže što predstavlja nužnost budućeg razvoja RS-a.

Inicijativa za osnivanje opštine Kozarac sa elaboratom opravdanosti osnivanja opštine Kozarac argumentovano i uskladu sa zakonima pokazuju da je ovo područje optimalno za modernu lokalnu zajednicu koja će biti servis građana i u kojoj će građani na neposredan i odgovoran način uticati na rješavanje svih pitanja koja su u nadležnosti opštine. Inicijativa je potpuno kompatibilna sa strategijom razvoja lokalne samouprave u RS-u (2017-2021) kojom su planirane intervencije u teritorijalnoj organizaciji RS-a kako bi se optimizirala teritorijalna organizacija (zbog uočenih disproporcija u veličini, ekonomskoj razvijenosti, broju stanovnika i drugim parametrima lokalnih zajednica).

Elaborat o opravdanosti osnivanja opštine Kozarac se nije bavio detaljnom analizom lokalne samouprave, osim u najnužnijim pokazateljima, smatramo da je ista urađena na izvanredno argumentovan način u studiji "Uslovi, mogućnosti i opravdanost obnavljanja opštine Stanari" i u potpunosti se odnosi i na ovo područje. Težište Elaborata je na privrednim potencijalima i samoodrživoj ekonomiji što je bila osnovna zamjerka Vlade Republike Srpske u negativnom odgovoru na podnesenu inicijativu za formiranje opštine Kozarac iz 2001 godine.

Autori:

1. Sead Čirkin, dipl. pravnik
2. mr.sci. Mesud Trnjanin, dipl. ing. poljoprivrede
3. primarijus specijalista dr. medicine Zlatko Škerić
4. Mevlida Deumić, mag. ing. techn. lign.
5. Amer Memić, nastavnik bosanskog jezika i književnosti
6. Teufik Kulašić, dipl. ing. elektrotehnike
7. Ermina Hrnčić, dipl. ekonomista
8. Aida Softić, dipl. ekonomista
9. Emir Bešić, dipl. ing. mašinstva

Zakonski osnov:

1. Zakon o teritorijalnoj organizaciji RS-a ("Službeni glasnik RS", broj: 69/09, 70/12, 83/14, 106/15 i 26/19).
2. Zakon o lokalnoj samoupravi RS-a ("Službeni glasnik RS", broj: 97/16 i 36/19).
3. Zakon o budžetskom sistemu RS-a ("Službeni glasnik RS", broj: 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16).
4. Zakon o komunalnim taksama RS-a ("Službeni glasnik RS", broj: 04/12).

POSLOVNI SUBJEKTI (PRIVREDNA DRUŠTVA I SAMOSTALNI PREDUZETNICI) KOZARAC

R.br.	Naziv poslovnog subjekta	Adresa
1	Drvena industrija "JELA" akcionarsko društvo Kozarac	Ulica Mladena Stojanovića broj 10
2	UniCredit Bank a.d. Banja Luka-Filijala Kozarac	Ulica Maršala Tita bb
3	Akcionarsko društvo za promet nafte, naftnih derivata i prirodnog gasa "NESTRO PETROL" Banja Luka - Poslovna jedinica "Kozarac"	Kozarac bb
4	Akcionarsko društvo za osiguranje "DUNAV OSIGURANJE" Banja Luka - Poslovnica Kozarac 1	Kozaruša bb
5	Javna Ustanova Osnovna škola "Kozarac" Kozarac	Ulica Maršala Tita bb
6	Društvo za proizvodnju, promet i usluge "AGROHERC-TRNJANIN" d.o.o. Kozarac, Prijedor	Ulica Partizanska broj 41 a
7	Zdravstvena ustanova "MEDICUS" Prijedor, Poslovna jedinica "MEDICUS I" Kozarac, Prijedor	Mladena Stojanovića Kozarac, Prijedor bb
8	"HAO YOU DUO" Banja Luka, Poslovna jedinica Kozarac	Mladena Stojanovića
9	Društvo za proizvodnju, trgovinu i usluge "BEŠIĆ-NORGE" d.o.o. Kozarac, Prijedor	Omladinska bb
10	"DIZDARIĆ GRANIT" D.O.O. DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU I USLUGE,PRIJEDOR,KOZARAC	BANJALUČKA CESTA BB
11	"NOVA IVANČICA" d.o.o. Proizvodnja obuće, Prijedor, Kozarac	Ulica 4. jula bb
12	Zdravstvena ustanova - Apoteke "B PHARM" Novi Grad, Poslovna jedinica Apoteka broj 70, Kozarac 1	Ulica Maršala Tita broj 4
13	Zdravstvena ustanova - Apoteke "B PHARM" Novi Grad, Poslovna jedinica Apoteka broj 71, Kozarac 2	Ulica Hasana Hušidića broj 18
14	"MELCOM EXPORT-IMPORT" DRUŠTVO ZA GRAĐEVINARSTVO,PROIZVODNJU,TRGOVINU I USLUGE D.O.O. KOZARAC-PRIJEDOR	OMLADINSKA PRIJEDOR bb
15	"KUĆNA VILA" D.O.O. za poslovni i menadžment konsalting, Kozarac, Prijedor	Rade Kondića br. 89
16	"ERMEDA-SANA" d.o.o. za proizvodnju, trgovinu i usluge , Prijedor, Kozarac	Ul. Omladinska br. 33
17	Veterinarska ambulanta "VET-PLUS" Društvo sa ograničenom odgovornošću Kozarac	Ulica Mladena Stojanovića broj 15
18	Društvo za transport, trgovinu, proizvodnju i usluge "BENE-COMERC" d.o.o. Kozarac	Ul. Mladena Stojanovića bb
19	"VS SPEKTAL" Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju, trgovinu i usluge d.o.o. Prijedor-Poslovna jedinica Kozarac	ul. Mladena Stojanovića bb
20	"REUNION" društvo sa ograničenom odgovornošću za trgovinu, Banja Luka-Poslovna jedinica Kozarac	Kozarac bb
21	Zdravstvena ustanova Apoteka "MONOFARM" Prijedor, Poslovna jedinica "MONOFARM II" Kozarac, Prijedor	Pionirska ulica broj bb
22	Privredno društvo sa ograničenom odgovornošću "ATECHPLUS" Kozarac	Maršala Tita bb
23	"ARIFAGIĆ INVESTMENT" d.o.o. za proizvodnju, usluge i promet, export-import Trnopolje, Kozarac, Prijedor	Trnopolje broj 61
24	Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju, promet i usluge, export-import "SCORP" d.o.o. Kozarac Prijedor	Ulica Maršala Tita broj 58
25	Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju, promet i usluge, export-import "SCORP" d.o.o. Kozarac Prijedor, Poslovna jedinica Banja Luka	Gajeva ulica broj 1
26	Društvo za građevinu, usluge i trgovinu , export-import "AGK" d.o.o. Kozarac, Prijedor	Sušići, Magistralni put Prijedor - Banja Luka bb
27	"DB TRANSPORT" d.o.o. za usluge i promet, export-import Kamičani, Kozarac, Prijedor	Kamičani bb
28	"SM - AFA" d.o.o. za promet i usluge Kozarac, Prijedor	Mladena Stojanovića bb
29	"POLJAK" društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju, trgovinu i usluge, export-import Kozarac, Prijedor	Sušići bb

30	„Stručni centar Arifagić Investment, GEA Farm Technologies“ d.o.o. za trgovinu i usluge Trnopolje, Kozarac, Prijedor	Trnopolje broj 61
31	"Veterinarska stanica Arifagić Investment" d.o.o. za trgovinu i usluge Trnopolje, Kozarac, Prijedor	Trnopolje broj 61
32	"GENO BALKAN" d.o.o. za razvoj, trgovinu i usluge, Trnopolje, Kozarac, Prijedor	Trnopolje broj 61
33	"POLJOPRIVREDNA APOTEKA ARIFAGIĆ INVESTMENT" d.o.o. za trgovinu i usluge, Trnopolje, Kozarac, Prijedor	Trnopolje broj 61
34	Poljoprivredna zadruga "AgroKozara" sa potpunom odgovornošću Kozarac	Kozaruša III bb
35	Zdravstvena ustanova "Apotheke Apharma" Prijedor - Poslovna jedinica apoteka "Apharma -Kozarac"	Ulica Maršala Tita 29
36	Društvo sa ograničenom odgovornošću "INTERUGO" Kozarac, Prijedor	Partizanska broj 35
37	"SANY ŠPAR" Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju, promet i usluge, Kozarac, Prijedor, u likvidaciji	Ulica Ahmeta Melkića Kozarac, Prijedor bb
38	"SANY ŠPAR" Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju, promet i usluge, Kozarac, Prijedor - Poslovna jedinica "Sany 1"	ul. Slaviše Vajnera Čiče bb
39	"SANY ŠPAR" Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju, promet i usluge, Kozarac, Prijedor - Poslovna jedinica "Sany 2"	Svale bb
40	"SANY ŠPAR" Društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju, promet i usluge, Kozarac, Prijedor - Poslovna jedinica "Sany 3"	ul. Ahmeta Melkića bb
41	"Vemi" društvo sa ograničenom odgovornošću Banja Luka, Poslovna jedinica Kozarac	Kozarac bb
42	FDBL-B društvo sa ograničenom odgovornošću Banja Luka- Poslovna jedinica "JC04" Kozarac, Prijedor	ulica Mladena Stojanovića bb
43	"M ENTERTAINMENT - 4K PRODUCTION" d.o.o. za proizvodnju, trgovinu i usluge, export-import Kozarac Prijedor, prevod na službeni jezik: "M Zabava - 4K produkcija" d.o.o. za proizvodnju, trgovinu i usluge, export-import Kozarac, Prijedor	Ul. Maršala Tita broj 67
44	"SINANOVIĆ-FONUS" društvo sa ograničenom odgovornošću za pogrebne usluge i trgovinu, export import Kozarac, Prijedor	Kozarac, Rade Kondića 40
45	Društvo za proizvodnju, usluge i trgovinu, export-import "SB laser" d.o.o. Hrnići, Kozarac, Prijedor	Hrnići bb
46	Društvo sa ograničenom odgovornošću "AMT" Kozarac; Prijedor	Ulica: Kozaruša bb
47	Društvo sa ograničenom odgovornošću "JASS COMPANY" Kozarac, Prijedor	Kozaruša bb
48	Robna tržnica na malo "KOZARAC" Edita Pidić vlasnik, s.p Prijedor	Ive Lole Ribara bb
49	Javni prevoz stvari; SP Grahovac Miloš; Kozarac	Pionirska bb
50	Ugostiteljska radnja "KORZO" Azra Kapetanović s.p Prijedr, Kozarac, M. Stojanovića bb	Kozarac, Mladena Stojanovića bb
51	Trgovačka radnja "SWISS SHOP" Admir Kapetanović s.p. Prijedor, Kozarac, Maršala Tita bb	Kozarac, Maršala Tita bb
52	Ugostiteljska radnja "ALEA" Mersad Fazlić s.p Prijedor, Kozarac, Maršala Tita bb	Kozarac, Maršala Tita bb
53	Preduzetnička radnja "BAZENI KOZARAC" Elvira Bešić vlasnik, s.p Prijedor	Kozarac bb
54	Kozmetički salon "BEAUTY SALON" Melisa Mahmuljin s.p. Prijedor, Kozarac, Ahmeta Melkića bb	Kozarac, Ahmeta Melkića bb
55	Proizvodno trgovinska radnja - Pekara "ECO LINE" Branko Kozarac s.p. Kozarska Dubica	Preobraženska 134
56	Proizvodno trgovinska radnja - Pekara "ECO LINE" Branko Kozarac s.p. Kozarska Dubica, STR Kiosk "ECO LINE" Kozarska Dubica	Petrovdanska bb

57	Proizvodno trgovinska radnja - Pekara "ECO LINE" Branko Kozarac s.p. Kozarska Dubica, СТР Продавница "ECO LINE" Kozarska Dubica	Svetosavska bb
58	Bazeni i snek bar "BAZENI MUTNIK KOZARAC" Ilijaz Jakupović s.p. Prijedor	Kozarac, Mladena Stojanovića bb
59	Bazeni i snek bar "VODENI BAZENI KOZARAC" Almedin Jakupović s.p. Prijedor	Kozarac, Mladena Stojanovića bb
60	"MRAKOVICA-KIS" ZZ	Kozarac
61	"AUSTRONET" d.o.o.	Kozarac - Stari Grad bb
62	"DEA" pp	Kozarac
63	"ALBA A I E"	Kozarac
64	"DUNOVIĆ&COMPANY" d.o.o.	M. Stojanovića 10
65	"BEŠIĆ" d.o.o.	Brđani bb
66	"KENEM-PLAST" d.o.o.	Kozarac
67	"ŠAHURIĆ TRADE" pp	M. Tita
68	"NIDALA" pp	M. Tita
69	"MM-90" d.o.o.	Šoping centar
70	"MAKRO DRVO" d.o.o.	Kozarac
71	"PANELHOLZ" d.o.o.	Kemala Ključanina 1
72	"ART GROUP" d.o.o.	Kemala Ključanina 1
73	"AMAR" d.o.o.	M. Tita bb
74	"NETVISION" d.o.o.	Omladinska bb
75	"KAPETAN" d.o.o.	Kozarac
76	"MAŠRIK" d.o.o.	M. Tita bb
77	"MB 93" pp	Kozarac
78	"POBRICA" d.o.o.	Omladinska 27
79	"KEMO-IMPEX" d.o.o.	Kozarac
80	"PRIMA" pp	
81	"ART" d.o.o.	K. Ključanina 1
82	"MAK MA" d.o.o.	Magistralni put
83	"A.S.K." d.o.o.	Kozarac
84	"KIMALIĆ" d.o.o.	M. Stojanovića
85	"AGRO-SAN" d.o.o.	Sušići bb
86	"ROVERS" d.o.o.	Omladinska
87	"KOZARAC" ZZ	Kozarac
88	"TOMGRAD" pp	Kozarac
89	"BAKI" d.o.o.	Kozarac
90	"KLAS" d.o.o.	M. Stojanovića 4
91	"GAK"	M. Stojanovića 78
92	"ACMA" d.o.o.	M. Stojanovića 35
93	"AGROIMPEX" d.o.o.	M. Tita bb
94	"BRILLIJANT" d.o.o.	Omladinska bb
95	"TONGA-FA" d.o.o.	Omladinska bb
96	"SCORP" d.o.o.	M. Tita 58
97	"EDELWEIS" d.o.o.	Banjalučka cesta bb
98	"FIM" d.o.o.	Kozaruša bb
99	"DIVINUS" d.o.o.	M. Tita 40
100	"BH TELECOM" dd Sarajevo pod. Telekom cent. Kozarac	Ugao Omladinske i M. Stojanovića
101	"ES-KULA" d.o.o.	Omladinska bb
102	"MATT" d.o.o.	M. Stojanovića 15
103	"ORANGE FURNITURE" d.o.o.	Sušići bb
104	"FOKA" d.o.o.	Kozarac
105	"ARHING" pp	M. Tita bb
106	"OKANOVIĆ" d.o.o. Auto škola	M. Tita bb
107	"APOLO SISTEMI" d.o.o.	Omladinska bb
108	"KUSURAN", Preduzetnička radnja	M. Tita 14
109	"MIX", Trgovačka radnja	Omladinska 26
110	"PRVA CVJEČARA", Trgovačka radnja	M. Tita 40
111	"BONI", Trgovačka radnja	M. Stojanovića 10
112	"SOLO", Preduzetnička radnja	Omladinska bb
113	"DEKO", Trgovačka radnja	Omladinska bb
114	"EDO", Trgovačka radnja	Magistralni put Banja Luka
115	"HARI", Trgovačka radnja	M. Tita bb

116	"GULAŠ", Trgovačka radnja	M. Stojanovića bb
117	"SANJA", Trgovačka radnja	Babići bb
118	"BINGO PLUS", Trgovačka radnja-Dragstor	M. Tita 110
119	"ZLATAR", Preduzetnička radnja	M. Tita 8
120	"FOTO METRO", Preduzetnička radnja	M. Stojanovića bb
121	"KOZARAC", Samostalna robna tržnica na malo	Ive Lole Ribara
122	"Agro-food", Preduzetnik u poljoprivredi	M. Stojanovića bb
123	"Farma Hrnići D", Preduzetnik u poljoprivredi	Hrnići bb
124	"REFKA", Zanatska radnja-frizerski salon	Kozarac bb
125	"ESPERANZA", Zanatska radnja-frizerski salon	M. Stojanovića 4
126	"AJLA", Zanatska radnja-frizerski salon	M. Tita 110
127	"MAIDA", Frizerski salon	M. Tita bb
128	"BEŠIĆ", Zanatska radnja-frizerski salon	M. Stojanovića 100
129	"ENI", Zanatska radnja	Omladinska bb
130	"H-MONT", Zanatska radnja	Stari grad bb
131	"JASEN", Zanatska radnja	Podrađe bb
132	"CENTAR", Uslužna radnja-Autopraona	Partizanska 1
133	"SUŠIĆ", Zanatska radnja-Autopraona	Omladinska bb
134	"STIL ZETOR", Uslužna radnja	Dera bb
135	"DOLAR", Mjenjačnica	M. Tita bb
136	"EURO", Preduzetnička radnja	M. Stojanovića bb
137	"PARKING CENTAR", Preduzetnička djelatnost	M. Stojanovića bb
138	"1. IPP ŽITOPEKA; 2. IPP ŽITOPEKA"	M. Tita 10
139	"MRAKOVICA", Preduzetnička radnja	M. Tita 54
140	"ZIMES", Zanatska radnja	Stari grad bb
141	"ENTERIJER", Zanatska radnja	Skender Kulenovića 17
142	"LOVIĆ", Zanatska radnja	M. Stojanovića 23
143	"DENIĆ DRVO", Zanatska radnja	M. Stojanovića 127
144	"LUNA PARK NUCI"	M. Stojanovića bb
145	"ALEJNA", Knjigovodstveni servis	M. Stojanovića bb
146	"FOKA", Knjigovodstveni servis	M. Tita bb
147	"BAŠTA 2", Nacionalni restoran	M. Stojanovića bb
148	"MRAKOVICA", Ugostiteljska radnja	M. Stojanovića bb
149	"NEIRA", Ugostiteljska radnja	M. Tita 88
150	"GOLD 5", Restoran	Ahmata Melkića 25
151	"STARI GRAD 5", Kafana i katering	Omladinska bb
152	"VODENI PARK", Preduzetnička radnja	M. Stojanovića bb
153	"INTERMEZZO 5", Ugostiteljska radnja	M. Stojanovića bb
154	"SPAIDER", Ugostiteljska radnja	M. Stojanovića bb
155	"BAZENI KOZARAC", Preduzetnička radnja	Kozarac bb/Magistralni put PD-BL
156	"COFFE IN", Ugostiteljska radnja	M. Stojanovića 35
157	"MUSTANG PLUS", Ugostiteljska radnja	M. Tita bb
158	"RIO", Ugostiteljska radnja	M. Tita bb
159	"LAGUNA 5", Ugostiteljska radnja	Partizanska 5
160	"GALERIJA", Ugostiteljska radnja	M. Stojanovića i Omladinska bb
161	"KULA", Ugostiteljska radnja	M. Stojanovića bb
162	"CENTAR", Ugostiteljska radnja	M. Stojanovića 3
163	"AQUA", Ugostiteljska radnja	M. Tita bb
164	"ČIČKO", Ugostiteljska radnja	M. Stojanovića 3
165	"AS", Ugostiteljska radnja	Ahmata Melkića 3
166	"PEKOTEKA BAMBI", Preduzetnička radnja	M. Stojanovića bb
167	"ČARŠIJA, ZDRAVLJAK", Mliječni restoran	Ahmata Melkića bb
168	"SALI", Ugostiteljska radnja	M. Stojanovića bb
169	"MEXX", Ugostiteljska radnja-Picerija	M. Tita 21
170	"SAHARA", Ugostiteljska radnja	M. Tita 1
171	"DOLINA", Riblji restoran	Dera 186
172	"STARA BAŠTA", Ugostiteljska radnja-nacionalna kuhinja	M. Stojanovića bb

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
БАЊАЛУКА

51000 Бања Лука Карпелови бр. 4/VII, тел: 051/331-434 и 331-480 факс: 051/331-447 и 331-431

Број: 3182/10-АВ
Дана: 01.10.2001. године

ОПШТИНА ПРИЈЕДОР
и/р Начелника општине
Председника скупштине општине
Мјесна заједница Козарац-Савјет мјесне заједнице

ПРЕДМЕТ: Обавјештење о ставу Владе поводом иницијативе
мјесне заједнице Козарац за формирање општине
Козарац

Мјесна заједница Козарац затражила је од Министарства управе и локалне самоуправе и Владе Републике Српске да се очитује у вези иницијативе за образовање нове општине Козарац.

Законом о територијалној организацији и локалној самоуправи Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 11/94, 6/95, 26/95, 15/96, 17/96, 19/96 и 6/97) је предвиђено чланом 10. да образовање нових општина врши Народна скупштина, по претходном мишљењу заинтересованих скупштина општина.

Сматрамо да се иницијатива мјесне заједнице Козарац не може прихватити. Питање формирања нових општина треба посматрати кроз призму економских, организационих, демографских и социјалних фактора, што подразумјева да би било нецијелиходно у овом тренутку парцијално разматрати приједлоге за формирање нових општина.

Посебно треба нагласити да мјесна заједница Козарац са становишта својих привредних и свеукупних економских потенцијала није у могућности обезбједити самоодрживу економију, што јој као будућој општини не би обезбјеђивало позитиван тренд развоја. Сматрамо да мјесна заједница Козарац, које мишљење дијели и начелник општине Приједор, треба свој развој базирати у оквиру општине Приједор с тим да се уважавају све њене специфичности.

ПРЕДСЈЕДНИК ВЛАДЕ

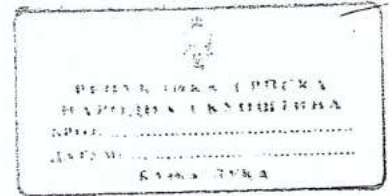
Младен Иванић

MZ KOZARAC

- Zbor građana
- Savjet MZ

Datum: 17.05.2001. godine

Broj: 128-05/01

Vlada Republike Srpske
Ministarstvo za upravu i lokalnu samoupravu
Banja Luka

Predmet: INICIJATIVA ZA FORMIRANJE OPŠTINE KOZARAC

Na osnovu Evropske povelje o lokalnoj samoupravi, Zakona o lokalnoj samoupravi RS (sl. glasnik RS br 35/99) i Zakona o teritorijalnoj organizaciji RS, Zbor građana MZ Kozarac je 10. septembra 2000. godine donio **Odluku o pokretanju inicijative za formiranje opštine Kozarac.**

Obrazloženje:

Na području koje obuhvata nekadašnja opština Kozarac do 1992. godine živjelo je više od 20.000 stanovnika. Od potpisivanja Dejtonskog sporazuma traje sveukupna dinamična revitalizacija ovog područja čiji su efekti znatno umanjeni objektivnim stanjem, ali i subjektivnim ponašanjem Opštine Prijedor prema ovom području. Ovo se posebno odnosi na neizvršavanja obaveza i nadležnosti Opštine Prijedor prema području Kozarca po čl. 5 Zakona o lokalnoj samoupravi što se posebno ogleda u:

- potpunoj izolaciji ovog područja kada je u pitanju korištenje opštinskog budžeta;
- ignorisanju u uređenju i obezbjeđivanju obavljanja komunalnih djelatnosti na ovom području;
- potpunom zanemarivanju izgradnje i održavanja lokalnih puteva, ulica i drugih javnih objekata;
- nebrizi Opštine Prijedor za zadovoljavanje određenih potreba građana ovog područja u kulturi, obrazovanju, sportu itd.

Objektivno, opština Prijedor sa gotovo 100.000 stanovnika, opterećena brojnim problemima ne može u sadašnjoj formi biti efikasan servis građanima i efikasno izvršavati svoje obaveze i nadležnosti definisane Zakonom.

Ovi i drugi pokazatelji bi se u budućnosti mogli veoma nepovoljno odraziti na zaostajanje u sveukupnom razvoju ovog područja, neiskorištavanju prirodnih resursa, odlaskom mladih sa ovog područja itd.

Zbog navedenih činjenica Odlukom Zbora građana i Savjeta mjesne zajednice Kozarac formirana je radna grupa koja ima zadatak izrade elaborata opravdanosti formiranja opštine Kozarac, te pribavljanja mišljenja i sugestija svih nadležnih i zainteresovanih subjekata o čemu će izvjestiti Zbor građana zbog dalje procedure u skladu sa Zakonom.

Kontakt telefoni radne grupe: tel/fax: 052 342 164
052 342 178

S poštovanjem

Dostavljeno:

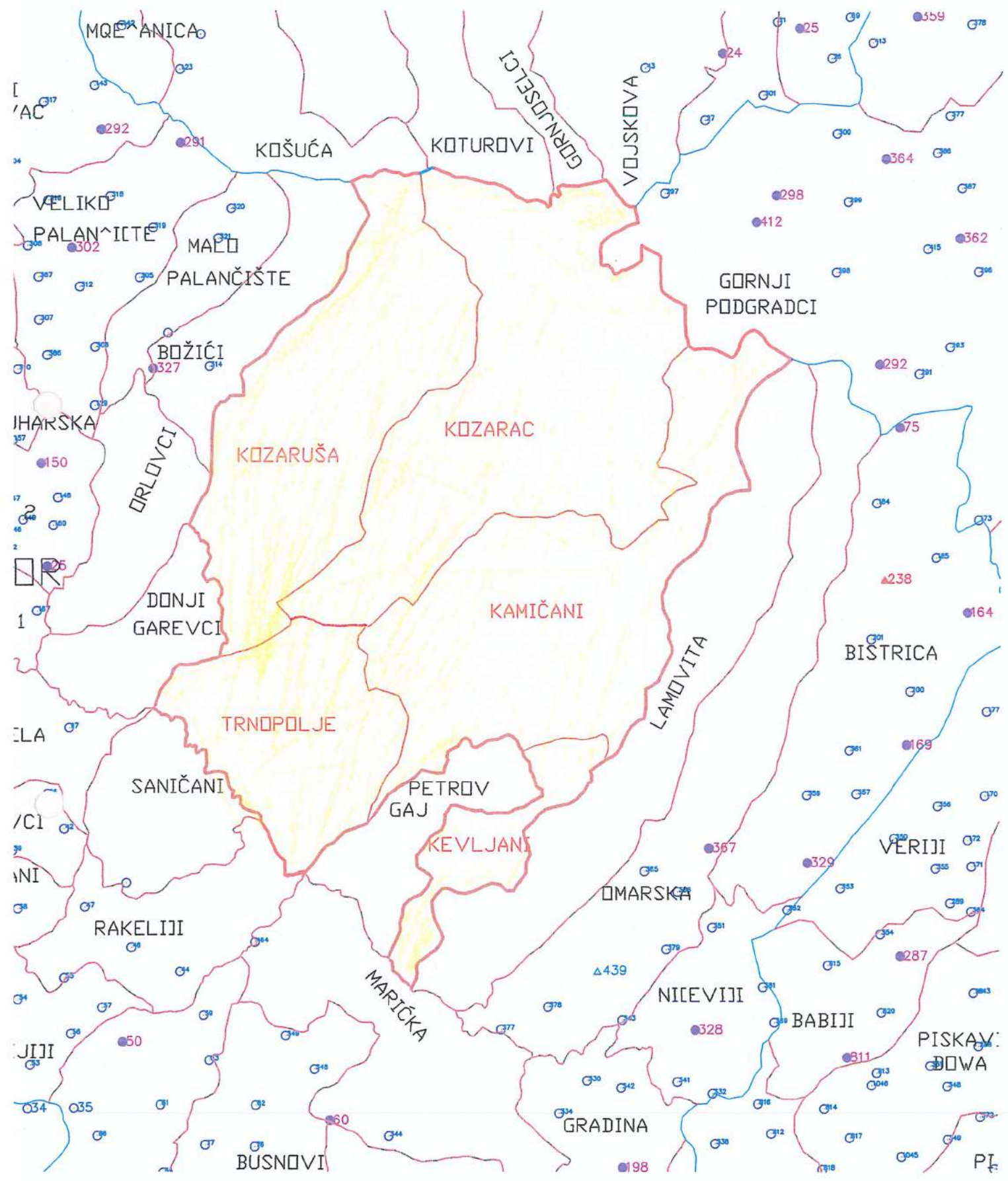
Narodna skupština RS (Komisija za politički sistem...

Opština Prijedor - predsjednik SO
- načelnik Opštine)

Ured OHR-a Prijedor
Ured OSCE-a Prijedor

Savjet MZ, predsjednik
Hendrija Kahrmanović

GRANICE OPŠTINE KOZARAC

Babići prema naseljenom mjestu Lamovita

Granica se nalazi na zapadnom djelu naselja Lamovita. Granica polazi od tromeđe naselja Lamovita, Babići i Gornji Podgradci (B.Gradiška) a koje se nalazi u potoku Jasenovača (cca 60 m) uzvodno od ušća potoka Jasenovača i Golubača. Od navedenog mjesta granica ide i uzvodno potokom Jasenovača do njegovog izvora kod međnog kamena br.2. Od međnog kamena br.2 granica ide u pravcu zapada, preko Oštre kose do međnog kamena br.3.Od međnog kamena br.3 granica nastavlja u pravcu zapada međama parcela preko međnog kamena 4,5,6,7, do međnog kamena br.8 koji se nalazi na početku planskog puta 6187, KO Kamičani. Odavde granica ide planskim putem 6187 u pravcu juga do međnog kamena br.9. Od međnog kamena br.9, granica ide zapadnim djelom kč. 418, 420, 432, 431, 433, 438, 443, 442, 445, 494, (sve KO Lamovita) i izbija na potok Marmatovac, zatim nizvodno potokom Marmatovac do ušća u potok Zamoštanicu i nastavlja dalje nizvodno potokom Zamoštanica do međnog kamena br.16 (na putu k.č. 6212 KO Lamovita). Od međnog kamena br.16 ide planskim putem 6212 KO Kamičani do raskršća sa planskim putem 1180 KO Lamovita, nastavlja putem k.č.1180 u pravcu jugoistoka do njegovog kraja, odnosno do izvora potoka Kačarica. Od izvora potoka Kačarica granica ide nizvodno potokom Kačarica do međnog kamena br.21 zatim dalje ide međama parcela preko međnog kamena 22, 23, okomito presjeca stari put Prijedor-B.Luka i nastavlja međama parcela do međnog kamena br.24, a odavde ide međama parcela u pravcu B.Luke do međnog kamena br.25, pa sve do međnog kamena br. 26 i 27 koji se nalazi na potoku Bukova Jaruga. Dalje granica ide nizvodno potokom Jaruga do jugoistočne međe k.č.1681 KO Lamovita gdje je ujedno i tromeđa Lamovite, Babića i Kevljana.

Kevljani prema naseljenom mjestu Lamovita

Granica polazi od tromeđe naselja Babići, Lamovita, Kevljani, odnosno od mjesta gdje jugoistočna granica k.č.1681 KO Lamovita izbija na potok Bukova Jaruga i odavde ide nizvodno potokom Bukova Jaruga do međnog kamena br.2. Od međnog kamena br.2 granica nastavlja planskim putem 238 KO Kevljani do potoka Lamovita, zatim nizvodno potokom Lamovita do međnog kamena br.4. Od međnog kamena br.4 ide u pravcu jugoistoka međama parcelameđnog kamena br.4,5,6,7,8,9 i 10, te sjeverozapadnom međom k.č.2806, 2805, 2807, 2808 (sve KO Lamovita) i dalje granicama parcela preko međnog kamena br.12, 13, 14, 15, 16, 17, do međnog kamena 28 na putu kč. 1651 KO Kevljani. Od međnog kamena 29, 20, 21, 22, 23, 24 do međnog kamena 25 koji se nalazi na planskom putu kč. 1652 KO Kevljani produžava planskim putem1652 do međnog kamena br.26, te dalje skreće prema međnom kamenu br.27, 28 gdje izbija na prugu Prijedor-B.Luka, nastavlja željezničkom prugom u pravcu Prijedora do jaza kod kč.3352 KO Lamovita. Dalje ide nizvodno jazom zv.Stara Rijeka do ušća u rijeku Krivaju i ide u pravcu međnog kamena 31, te dalje međama parcela do međnog kamena 32 koji se nalazi na rijeci Crnaji i produžava uzvodno rijekom Crnajom do međnog kamena 33, te dalje sjeverozapadnom granicom kč. 3739, 3742, 3743, 3744, 3747, 3748, 7150 do međnog kamena br.34. Od međnog kamena br.35, 36, 37 i 38 kod kč. 4189 gdje južna međa izbija na rijeku Gomjenicu što je ujedno tromeđa naselja Kevljani, Lamovita i Marička.

Kevljani prema naseljenom mjestu Marička

Granica polazi od tromeđe naselja Kevljani, Lamovita, Marička, a koja se nalazi na mjestu gdje sjeveroistočna granica kč. 1277 KO Marička izbija na rijeku Gomjenicu , odnosno jugozapadnu granicu kč. 1640 KO Kevljani i izbija na rijeku Gomjenicu. Granica prolazi od navedenog raskršća nizvodno rijekom Gomjenicom od mjesta gdje sjeverozapadna granica kč. 1537 KO Kevljani izbija na rijeku Gomjenicu a što je ujedno tromeđa naselja Marička, Kevljani i Petrov Gaj. Navedena tromeđa nalazi se sjeveroistočno od kuće Ciper Nedeljka (cc 250 m).

Kevljani prema naseljenom mjestu Petrov Gaj

Granica polazi od tromeđe Perovog Gaja, Babića i Kevljana, koja se nalazi na južnoj granici parcele kč.5927 KO Kamičani i kč. 379 KO Petrov Gaj i sjevernoj granici parcele kč. 389 KO Petrov Gaj na mjestu zvanom Zoć Polje i ide na jug istočnom granicom parcele kč.389, 390, 398/1, 399, 402 i 403, sve KO Trnopolje i dolazi do međnog kamena br.6, gdje skreće na jugozapad istočnom granicom parcela kč. 403, 1404, 407, 416 i 145 sve KO Petrov Gaj i dolazi do bezimenog potoka na međi na međni kamen br.8 koji se nalazi u blizini vodenice na mjestu zv. Gajevi.Od ovog mjesta granica ide na jug istočnom granicom parcela kč. 415, 418/1, 421/1, 424 sve KO Petrov Gaj i dolazi do međnog kamena br.12koji se nalazi na ivici puta kč.1930 KO Petrov Gaj, puta kč. 328 KO Kevljani, zatim skreće na istok putem kč.328 do raskršća sa putem kč.1646 KO Kevljani, ponovo odavde skreće na jug putem kč.1646 u dužini od oko 200 m do južne granice parcele kč.434 KO Petrov Gaj gdje se nalazi međni kamen br.13. Odavde granica ide na jugozapad južnom granicom kč.434, 435, 440, 441 i 442 sve KO Petrov Gaj i dolazi do međnog kamena br.15koji se nalazi na ivici puta kč.1644 KO Kevljani, zatim ovim putem na zapad do istočne granice kč.542 KO Petrov Gaj gdje je i međni kamen br.17, odavde granica skreće na jug istočnom granicom kč.542 i 543, zatim skreće na zapad južnom granicom kč.548, 547, 549/3, 549/4, 552, 555, 558, 560/2, 569 i 568 sve KO Petrov Gaj do međnog kamena br.28 koji se nalazi na ivici pristupnog puta kč.575 KO Petrov Gaj, a odavde skreće jugoistočnom granicom kč. 576/2, 577, 578, 587/1, 589, 590 i 591 sve KO Petrov Gajdo međnog kamena br.33 koji se nalazi na ivici puta kč.1648 KO Kevljani i granici parcele kč. 591 KO Petrov Gaj i kč.498 KO Kevljani. Odavde granica ide ovim putem na zapad do njegove oštre krivine koja se nalazi na južnoj granici kč. 591 KO Petrov Gaj, zatim nastavlja južnom granicom parcela kč.591, 592, 599, ovdje skreće na jug istočnom granicom kč. 607, 601, 1338, 1334 sve KO Petrov Gaj zatim skreće južnom i istočnom granicom kč. 1334, 1326 i 1325 i dolazi do željezničke pruge B.Novi-Doboj zatim ovom prugom prema zapadu do Lamoičkog potoka, a zatim skreće nizvodno Lamaičkim potokom do njenog ušća u rijeku Krivaju na mjestu zv. Međuvođe presjeca potok Krivaju i nastavlja u pravcu juga istočnom granicom kč. 1778, 1779, 1780, 1784, 1814, 1815, 1816, 1817, 1818, 1822, 1826, 1827 i 1896 sve KO Petrov Gaj i dolazi do potoka Prkos, zatim nizvodno potokom Prkos do međnog kamena br.50 koji se nalazi u međi parcele kč. 1909 KO Petrov Gaj i kč. 1521, 1517 i 1516sve KO Kevljani, odavde granica ide na jug istočnom granicom parcela kč. 1919, 1911, 1912, 1915, presjeca kanal kč.1916/2 i dolazi do lijeve obale rijeke Gomjenice između granica parcele kč. 1916/3 KO Petrov Gaj i kč. 1537 KO Kevljani na mjestu zv.Rastoka, gdje je ujedno i tromeđa naselja Marička, Kevljani i Petrov Gaj.

Babići prema naseljenom mjestu Petrov Gaj

Nalazi se na južnom dijelu naselja Babići. Granica polazi od tromeđe Petrovog Gaja, Kevljana i Babića odnosno parcele 5929 KO Kamičani, i nastavlja preko međnog kamena br. 1, 2, 3 u pravcu sjeverozapada, te skreće u pravcu zapada do međnog kamena br. 4. Od međnog kamena br. 4 dalje ide do međnog kamena br. 5, u dužini cca 200 m, zatim skreće u pravcu jugozapada preko međnog kamena 6, 7, 8 i izlazi na put 1929 KO Petrov Gaj, odnosno do međnog kamena br. 9, zatim se nastavlja u pravcu sjeverozapada putem 1929 KO Petrov Gaj do međnog kamena br.10, gdje je i tromeđa Petrovog Gaja, Kamičana i Babića.

Kamičani prema naseljenom mjestu Petrov Gaj

Nalazi se na istočnoj strani naselja Kamičani i granica počinje na tromeđi Petrovog Gaja, Babića i Kamičana, odnosno od međnog kamena br.10 na putu kč. 1929 KO Petrov Gaj i odatle granica ide preko međnog kamena br. 12, 13, 14, 15, 16 i 17 u pravcu jugozapada i izbija na put kč. 5752 KO Kamičani. Odatle sa međnog kamena br. 17 okomito presjeca put kč.5752 i izlazi na međni kamen br. 18, zatim nastavlja u pravcu juga putem kč. 89 KO Petrov Gaj do međnog kamena br. 19, odnosno izlaza na potok Jaruga dalje produžava u pravcu zapada nizvodno potokom Jaruga do njegovog ušća u potok Zamoštanica i potoka Vrijeska. Dalje nastavlja na jugozapad nizvodno potokom Zamoštanica i izbija na most koji je ujedno tromeđa PETROVOG Gaja, Trnopolja i Kamičana, kod kuće Aleksić Miloša.

Trnopolje prema naseljenom mjestu Petrov Gaj

Granica polazi od tromeđe Petrovog Gaja, Kamičana i Trnopolja, koja se nalazi na propustu puta k.č.6239 KO Kamičani i potoka Zamoštanica i na istočnoj granici parcele k.č.2631 KO Trnopolje i ide nizvodno potokom Zamoštanica, presjeca željezničku prugu Novi-Doboj, produžava dalje na jugozapad do istočne granice parcele k.č.3151 KO Trnopolje na mjestu zvanom Bare, odavde skreće na jug istočnom granicom parcele k.č.3153, 3154, 3156, 3155, 3158, 3170 i 3167 sve KO Trnopolje i dolazi do međnog kamena br.10 koji se nalazi na putu k.č.3450 KO Trnopolje zatim skreće na zapad ovim putem do raskršća sa putem k.č.3451, potom skreće na jugoistok putem k.č.3451 do odvodnog kanala k.č.3641 KO Trnopolje, Ribnjaka "Saničani" gdje je ujedno i četvoromeđa naseljenih mjesta Petrovog Gaja, Maričke, Rakelića i Trnopolja i nalazi se najjužnoj granici parcele k.č.3337 KO Trnopolje.

Trnopolje prema naseljenom mjestu Rakelići

Granica se nalazi na sjeveroistočnom djelu naselja Rakelići. Polazi od tromeđe Rakelića, Saničana i Trnopolja koja se nalazi na potopljenom djelu Crnjanskog luga te ide potopljenim djelom Crnjanskog luga u pravcu jugoistoka do četvoromeđe Rakelića, Trnopolja, Petrovog Gaja i Maričke, koja se takođe nalazi na potopljenom djelu Crnjanskog luga.

Trnopolje prema naseljenom mjestu Saničani

Granica počinje od tromeđe Rakelića, Saničana i Trnopolja, ide istočnom granicom k.č.1468 KO Trnopolje, nastavlja lijevom granicom sve do granice kanala ribnjaka "Saničani", a zatim nastavlja ovim kanalom do k.č.1442 KO Trnopolje, te produžava njenom južnom granicom do tromeđe Trnopolja, Čele i Saničana.

Trnopolje prema naseljenom mjestu Donji Garevci

Granica polazi od tromeđe Trnopolja, Donjih i Gornjih Garevaca, koja se nalazi na potoku Kozaračka Rijeka na mjestu gdje međa parcela k.č. 506, KO D.Garevci i k.č. 4071, KO Kozaruša izbija na obalu ovog potoka i ide na jugozapad nizvodno Kozaračkom rijekom, presjeca prugu Doboj-Novoi, nastavlja dalje ovim potokom, do ribnjaka "Saničani" gdje je tromeđa između Trnopolja, Čele i D.Garevaca koja se nalazi na kanalu k.č. 1275 KO D.Garevci.

Kozaruša prema naseljenom mjestu Donji Garevci

Granica polazi od tromeđe Kozaruše, Donjih i Gornjih Garevaca koja se nalazi na propustu puta k.č. 1530/1 potoka Repušnica I na sjevernoj granici parcele k.č. 3906 I puta k.č. 1515 KO D.Garevci, KO Kozaruša i ide na jug putem k.č. 1515, do sjeverne granice parcele k.č. 145 KO D.Garevci, odavde na istok sjevernom granicom parcele k.č. 145 I presjeca potok Jaruge, i nastavlja sjevernom granicom k.č. 146 i dolazi do puta k.č. 3932, presjeca put i nastavlja u istom pravcu sjevernom granicom k.č. 180 I dolazi do potoka Jaruga mu mjestu zv.Gajevi u neposrednoj blizini ušća potoka Kozaruše, odavde skreće na jug nizvodno potokom Jaruge do sjeverne granice parcele k.č. 189, 190, 191, 192, 193, 194, sve KO Kozaruša, presjeca potok Jastrebinac I nastavlja putem k.č. 4027 KO Kozaruša na jug do raskršća sa putem k.č. 4263, produžava na jug ovim putem do istočne granice k.č. 477 KO D.Garevci potokom ide istočnom granicom parcele k.č. 477, 483, 484, 489, te južnom granicom k.č. 489, 490, ponovo istočnom granicom k.č. 495, 497, 502, 503, 504, 505, 506, sve KO D.Garevci i dolazi do tromeđe između Trnopolja, D.Garevaca i Kozaruše koja se nalazi na Kozaračkoj rijeci i između granica parcele k.č. 506, KO D.Garevci i k.č.4071, KO Kozaruša.

Gornji Garevci prema naseljenom mjestu Donji Garevci

Granica polazi od naprijed opisane tromeđe Kozaruše, Donjih i Gornjih Garevaca I ide na zapad potokom k.č. 1530/1 u dužini od 140 m do zapadne granice parcele k.č. 3893 KO

Kozaruša, zatim skreće na sjever zapadnom granicom parcele 3893 I 3892 obe KO Kozaruša, pa skreće ponovo na zapad južnom granicom parcela k.č. 3885, 3884, 3883, 3877, 3888, 3870 i 3871, KO Kozaruša I dolazi do tromeđe Donjih Orlovaca, Donjih Garevaca i Gornjih Garevaca, koja se nalazi na obali potoka Majčevac I granice šume k.č. 3871 KO Kozaruša i k.č.1, KO Garevci na mjestu zvanom Gaj.

Gornji Garevci prema naseljenom mjestu Donji Orlovci

Granica polazi od tromeđe D.Garevaca, G.Garevaca i D.Orlovaca koja se nalazi na potoku Miloševica, a na granici između parcela k.č.1, KO Garevci i k.č.3870 i 3871 KO Kozaruša, na mjestu zvanom Gaj I ide uzvodno potokom Majčevac do tromeđe G.Garevaca, donjih I Gornjih Orlovaca koja se nalazi na propustu potoka Majčevac na starom putu Prijedor-B.Luka.

Gornji Garevci prema naseljenom mjestu Gornji Orlovci

Granica polazi od tromeđe Božića, Gornjih Garevaca I Gornjih Orlovaca, koja se nalazi na granici k.č. 1781 KO Kozaruša I ide na jug nizvodno potokom Majčevac do tromeđe G.Garevaca, Donjih I Gornjih Orlovaca, koji se nalazi na propustu potoka Majčevac na starom putu Prijedor-B.Luka, na južnoj granici parcela k.č. 1013 KO Orlovci I k.č. 1790 KO Kozaruša.

Gornji Garevci prema naseljenom mjestu Božići

Granica počinje od tromeđe G.Garevaca, Božića I Kočuše koja se nalazi na ušću potoka Gračanica u r. Mlječanicu u šumi zv.Vitlovska i ide na jug nizvodno potokom Mlječanica do međnog kamena br.1 koji se nalazi na r. Mlječanici između granica šumskog odjela Vitlovska(k.č.2 KO Božići) I šume zv. Tanka kosak.č. 52 KO Kozaruša i skreće na jugozapad granicom šumskih odjela preko međnog kamena br.2 do do međnog kamena br.3, 4 i 5 koji se nalazi na šumskoj stazi između šumskih odjela na mjestu zv. Golotinja (k.č.2 KO Košuća) a odavde u istom pravcu do međnog kamena br.6 koji se nalazi na južnoj međi parcele k.č. 2 KO Božići i sjeverne granice k.č. 46 I k.č. 52 (šuma Otislina) obe KO Kozaruša. Od ovog mjesta granica ide na jug zapadnom granicom parcela k.č. 46 do raskršća puta k.č. 4240 I pristupnog puta k.č. 47 obe iz KO Kozaruša, zatim nastavlja na jugozapad desnom stranom ovog puta do južne granice k.č. 98 KO Božići na mjestu zv. Selište, a odavde u istom smjeru granicom šume k.č. 644 KO Božići i k.č. 213 KO Kozaruša I ide do međnog kamena br. 11 koji se nalazi na obali potoka Golubača i južnu granicu parcele k.č. 647 KO Božići I k.č. 85 KO Kozaruša, zatim nizvodno potokom Golubača do međnog kamena br.12 kod ušća potoka Golubača u potok Baćuša na južnoj granici parcele k.č. 1671 KO Kozaruša, sjeverne granice k.č. 1240 KO Dačići. Od ovog mjesta granica ide na zapad južnom granicom parcela k.č. 1240, 1241, presjeca put k.č. 1213, 1242, 1243, 1244, 1246, 1247, 1248 i 1253 sve KO Božići do međnog kamena br.21 koji se na međi parcele k.č. 1253 KO Božići I šume zv.Majčinac na k.č. 1699 KO Kozaruša. Odavde skreće na jug istočnom granicom parcela k.č. 1430, 1431, 1433 sve KO Božići potoka Majčevac, a zatim nizvodno na jug potokom Majčevac, do tromeđe M.Palančišta, G.Garevacai G.Orlovaca, koja se nalazi na granici parcela k.č. 994 KO Božići, k.č. 1781 (šuma) KO Kozarušakod njiva zv. Rosulje poljoprivrednog dobra "Agrounija" Prijedor.

Gornji Garevci prema naseljenom mjestu Kočuša (Kozarska Dubica)

Granica polazi od tromeđe naseljenih mjesta Božići, Kočuše i G.Garevaca, koja se nalazi na ušću potoka Gračanica u r.Mlječanicu I ide na istok uzvodno potokom Gračanica do tromeđe naseljenih mjesta Kočuše, G.Garevci I Dera koja se nalazi na granici odjela šuma k.č.1 KO Kozaruša I k.č. 36 KO Kozarušana mjestu zv.Kilava bukva.

Dera prema naseljenom mjestu Gornji Podgradci (Gradiška)

Granica polazi od tromeđe Babića, Gornjih Podgradaca i Dere, na putu k.č. 39 KO Kozarac i granice šumskih odjela k.č. 37 zv. Mandžukića luke i šume k.č.1 KO Kamičani zv. Hajdučki brijeg i ide na sjever granicom šume k.č. 371, putem k.č. 39, zatim granicom šume zv. Ravna gora (k.č. 37 KO Kozarac) zatim kod međnog kamena br.32 na k.č. 36 zv. Živoder kosa, ide istočnom granicom šume k.č.36/1 dolazi do mjesta zv. Malo Raskršće koje je ujedno tromeđa G.Podgradaca, Vojskove i Dere.

Dera prema naseljenom mjestu Vojskovi (Kozarska Dubica)

Granica polazi od naprijed opisane tromeđe Dere, Vojskove i G.Podgradaca i ide na sjeverozapad granicom šume k.č.36 i dolazi do tromeđe Vojskove, Gornjoselaca i Dere na mjestu zv. Živoder kosa.

Dera prema naseljenom mjestu Gornjoselci (Kozarska Dubica)

Granica polazi od naprijed opisane tromeđe Dere, Vojskove i Gornjoselaca i ide na zapad sjevernom granicom parcele k.č.36 do tromeđe Dere, Gornjoselaca i Koturova, koja se nalazi na ušću planinskih potoka u potok Gračanicu.

Dera prema naseljenom mjestu Koturovi (Kozarska Dubica)

Granica polazi od naprijed opisane tromeđe Dere, Vojskove i Koturova i ide šumskim potokom Gračanica na zapad do tromeđe Košuče, Dere i Kozaruše, koja se nalazi na granici šumskih odjela k.č.36 KO Kozarac i k.č.1 KO Kozaruša na planini Vitlovska na mjestu zv. Kilava Bukva.

Napomena:

Izbjegličko naselje Stari Voćnjak (Gornji Garevci), kako je u Elaboratu navedeno, ostaju u sastavu Grada Prijedor, a zaseoci Duračci i Muranovići (Donji Garevci) su izrazili želju da se priključe budućoj Opštini Kozarac.